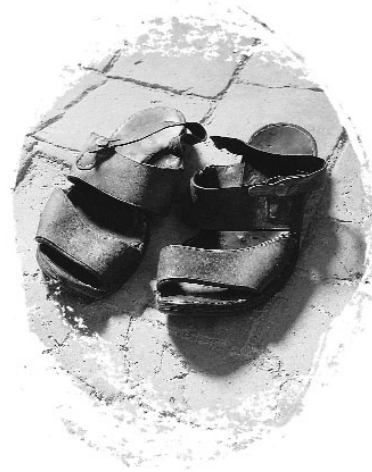

RED MANJE BRAĆE

Smjernice za pastoral zvanja

“Dodite i vidite”
(Iv 1, 39)

Generalno tajništvo
za formaciju i studije
RIM 2002

Fra GIACOMO BINI, OFM

GENERALNI MINISTAR REDA MANJE BRAĆE
I PONIZNI SLUGA U GOSPODINU

DEKRET

Želeći pomoći Bratstvu i svakom pojedinom bratu “da prihvate one koji pokazuju zanimanje za franjevačku karizmu, da bi našli konkretnu ponudu života, prema Isusovom pozivu: ‘Dođite i vidite’ (RFF 106), u skladu s onim što propisuju *Generalne konstitucije* (vidi GGKK 144-147) i crkveni dokumenti o pastoralnoj skrbi za zvanja, primivši odobrenje Generalnog definitorija na zasjedanju održanom 17. siječnja 2002., propisom Generalnih statuta (usp. čl. 67 1-3), koristeći ovlaštenja ovoga ureda, ovim dekretom,

odobravamo i objavljujemo

SMJERNICE ZA PASTORAL ZVANJA
“DOĐITE I VIDITE” (Iv 1, 39)

i određujemo da vrijede za čitav naš Red.

Osim toga, određujemo da svaka naša provincija i jedinica izradi vlastite *Smjernice za pastoralnu skrb za zvanja* prema odredbama ovih *Smjernica*, s prikladnim prilagodbama raznim zahtjevima i prilikama, kako bi se osiguralo navještaj i ponudu zvanja (usp. *RFF* 105) i u isto

vrijeme prikladno razlučivanje i pratnja onih koji dolaze k nama kako bi razabrali svoje zvanje i ispunili svoj životni izbor (*RFF* 107).

Dano u Rimu, u Sjedištu Generalne kurije Reda, na dan 25. siječnja, na blagdan obraćenja sv. Pavla Apostola.

Prot. 091725 (025/02)

FRA GIACOMO BINI, OFM
Generalni ministar

FRA JOSÉ RODRÍGUEZ CARBALLO, OFM
Generalni tajnik za formaciju i studije

KRATICE

- GGKK *Generalne konstitucije Reda manje braće*, 1987.
CFL *Christifideles laici*, Apostolska pobudnica Ivana Pavla II., 1988.
CPV Pastoralna skrb za zvanja
EN *Evangelii nuntiandi*, Apostolska pobudnica Pavla VI., 1975.
ET *Evangelica testificatio*, Apostolska pobudnica Pavla VI., 1971.
FAV Bratstvo za prihvaćanje zvanja
FC *Familiaris consortio*, Apostolska pobudnica Ivana Pavla II., 1981.
FP *Trajna formacija u Redu manje braće*, Dokument Generalnog tajništva za formaciju i studije, 1995.
GS *Gaudium et spes*, Pastoralna konstitucija II. vaticanskog sabora, 1965.
IVT “*In verbo tuo...*”, “*Instrumentum laboris*” Međunarodnog skupa animatora zvanja, Asiz 2000.
LG *Lumen gentium*, Dogmatska konstitucija II. vaticanskog sabora, 1964.
MR *Mutue relationes*, Smjernice CIVCVSVA i Kongregacije za biskupe, 1978.
NMI *Novo millenio ineunte*, Apostolska pobudnica Ivana Pavla II., 2001.
NVNE *Nova zvanja za novu Evropu*, Papinska djela za crkvena zvanja, 1887.
OrCPV *Smjernice za pastoral zvanja*, 2002.
OrOg *Red danas: razmišljanja i vidici*, Pismo Generalnog ministra Giacoma Binija za Duhove, 2000.
PDV *Pastores dabo vobis*, Apostolska pobudnica Ivana Pavla II., 1992.
PM Pastoral mladih
PI *Potissimum institutioni*, “*Pouka o formaciji u Redovničkim institutima*”, CIVCSVA, 1990.

PrS	<i>Prioriteti za šestogodište 1997-2003</i> , Generalni definatorij, 1998.
ReM	Redemptoris missio, Enciklika Ivana Pavla II., 1990.
RFF	<i>Ratio formationis franciscanae</i> , Generalno tajništvo za formaciju i studije, 1991.
RTV	<i>“Ispuniti zemlju Kristovim Evandjeljem”</i> , Pismo fra Hermannna Schalücka za Duhove, 1996.
SDF	<i>Gospodin mi daruje braću</i> , Završni dokument Skupa animatora zvanja, Asiz 2000.
SPV	<i>Razvoj pastorala zvanja u partikularnim Crkvama</i> , CIVCVSVA, 1992.
OKI	<i>Oporuka sv. Klare</i>
VC	<i>Vita consecrata</i> , Apostolska pobudnica Ivana Pavla II., 1996.
VFC	<i>Bratski život u zajednici</i> , CIVCVSVA, 1994.

PRIKAZ

Generalno tajništvo za formaciju i studije upriličilo je od 7. do 30. listopada 2001., u Svetoj Mariji od Anđela (Asiz), međunarodni skup za animatore CPV-a cijeloga Reda. Ishod velikog odaziva na ovaj skup i djelatnog sudjelovanja animatora CPV-a je završni dokument Skupa *Gospodin mi daruje braću*. U njemu se traži od Generalnog tajništva za formaciju i studije da izradi *Smjernice za CPV* kao polazište i temelj izrade provincijskog projekta za CPV.

Generalni je definatorij prihvatio prijedlog Skupa, te je imenovao Povjerenstvo “ad hoc” za izradbu ovih *Smjernica*. Članovi Povjerenstva su: fra Josè Rodriguez Carballo, generalni tajnik za formaciju i studije; fra Ernest Siekierka, generalni podtajnik; fra Massimo Fusarelli, iz Provincije Sv. Petra i Pavla, Rim (Italija); fra Sergiusz Bałdyga, iz Provincije Uznesenja BDM, Katowice (Poljska). U izradi nacрта Povjerenstvo je moglo računati i na suradnju druge braće. Generalni je definatorij odobrio završni tekst na zasjedanju 17. siječnja. Generalni ministar je dekretom od 25. istoga mjeseca odobrio i objavio dokument koji vam predstavljamo i koji je naslovljen *Smjernice za pastoral zvanja “Dođite i vidite” (Iv 1, 39)*.

Ciljevi dokumenta

Smjernice uzimaju u obzir, u granicama mogućeg, ono što je zadnjih godina rečeno na temu pastoralne skrbi za zvanja u Crkvi i Redu. Posebice uzimaju u obzir dokument *Gospodin mi daruje braću* te razmišljanja iznesena na Skupu animatora CPV-a (usp. *OrCPV 1*), kao i *Instrumentum laboris* Skupa, “In verbo tuo”.

Vodeći računa o ovim razmišljanjima i iskustvu animatora CPV-a, kako naznačuje i sam naslov i kako je tražio Skup CPV-a, dokument *Smjernice za pastoral zvanja* “*Dođite i vidite*” (Iv 1, 39) ima sljedeće ciljeve:

- ❖ pružiti metodičke naznake za CPV kao pomoć za izradbu *provincijskog projekta CPV-a* (usp. *OrCPV 10*) i posebnoga projekta za rad s mladima (usp. *OrCPV 9*);
- ❖ protumačiti temeljna načela CPV-a; zbog toga, nakon što je istaknuo smisao CPV-a u našem Redu, i uzimajući u obzir posebice *Generalne konstitucije* (usp. *OrCPV 7*), naznačuje uski odnos koji postoji između CPV-a i evangelizacije te pastoralnog rada s mladima (usp. *OrCPV 9*), kao i veze koje postoje između CPV-a i trajne i početne formacije (usp. *OrCPV 9*);
- ❖ naznačiti neke antropološke i teološke elemente (usp. *OrCPV 11-12*) i bitne elemente franjevačkog puta prema zvanju (usp. *OrCPV 13-14*) koji utemeljuju, nadahnjuju i pokreću rad braće oko zvanja;
- ❖ naznačiti temeljna mjerila u razabiranjima zvanja, u području ljudske, kršćanske i franjevačke zrelosti (usp. *OrCPV 21*);
- ❖ opće i posebne ciljeve CPV-a na području evangelizacije (usp. *OrCPV 19*) i Bratstva (usp. *OrCPV 21*);
- ❖ potaknuti razmišljanje u Bratstvu i kod onih koji rade u CPV-u; u tu svrhu *Smjernice* postavljaju neka pitanja i prijedloge (usp. *OrCPV 20.22*).

Nije riječ, stoga, o projektu CPV-a Reda. To se činilo teško dostižnim ciljem, s obzirom na društveno-kulturološke razlike u kojima žive i rade braća u CPV-u. Ne čini se, dakle, ni prikladnim, jer je potrebno inkulturirati CPV u mjesnu

sredinu. Isti dokument zbog toga tvrdi da je riječ o “neizbježno nepotpunom pomagalu” (*OrCPV 10*), koje mora biti oživotvoreno u provincijskom projektu CPV-a, na čijoj izradi treba sudjelovati što je moguće veći broj braće (usp. *OrCPV 10*). Nu, ipak vjerujemo kako *Smjernice* pružaju neke elemente koji moraju biti uvaženi u cijelome Redu u radu CPV-a.

Osnovna uvjerenja Smjernica

CPV je u uskom odnosu s pastoralnim djelovanjem

Pastoralno je djelovanje po sebi usmjereno na razabiranje zvanja, jer mu je zadnji cilj pomoći vjerniku da otkrije stvarni put za ostvarenje projekta života na koji ga Gospodin poziva. Služenje za zvanja treba promatrati kao dušu evangelizacije i pastora Crkve. Ako je istinsko, ono vjernika doista drži budnim i pozornim pred mnogim svakodnevnim Gospodinovim pozivima, osposobljava ga da prepozna taj poziv i da dadne “slobodan, spreman i velikodušan odgovor, koji čini djelatnom milost zvanja” (*VC 64*).

Poradi toga CPV “ne može biti sveden na djelovanje zatvoreno u samo sebe, nego je uvijek u uskom odnosu s evangelizacijom i redovitim pastoralom” (*OrCPV 8*), posebice s pastoralom obitelji, kako bi i roditelji postali svjesni svoje odgovornosti prvih animatora zvanja, pomažući djeci da prevladaju velike teškoće koja danas umrtvljuju, ograničavaju i, u mnogim slučajevima, onemogućuju zvanja: zatvaranje u sebičnost, hedonizam, utilitarizam, u težnju za računom i vlašću.

U CPV-u, danas više nego ikada, nije riječ o “slobodnim lovcima” koji bi se bavili “laganim i površnim novačenjem” (*VC 64*). U kulturi kao što je naša i vodeći računa o mladima koji dolaze k nama (usp. *Or CPV 6*), nužno je

ukorijeniti ponudu zvanja u prikladnoj katehezi, čvrstoj ekleziologiji i teologiji redovničkog života koja će uvjerljivo vrjednovati sva zvanja unutar Božjega naroda (usp. *OrCPV 8*).

Najprikladnije plodno tlo CPV-a je u pastoralu mladih (PM)

U Crkvi i Redu postoji gotovo opća suglasnost o tomu da PM i CPV moraju ići zajedno. Ako je PM potpun i djelotvoran, a to je uvijek kad se otvori dimenziji zvanja, CPV susreće u PM svoju naravnu sredinu (usp. *RFF 114*).

Ako je vrhunac svakog pastorala, posebice pastorala mladih, skrb za zvanja, “najistinskiji način da pomognemo djelovanju Duha Svetoga jest velikodušno uložiti sve svoje snage u to, posebno se posvećujući pastoralu mladih” (*VC 64*). CPV se na početku naslanja na PM, proizlazi iz njega i općenito se ne može razvijati bez njega. S druge strane, PM će biti formativan s kršćanskog stajališta samo ako se otvori dimenziji zvanja. Poradi toga *Smjernice* nas podsjećaju da “CPV priznaje povlašten, iako ne i isključiv, odnos s PM”, jer “oba su pastoralna područja, CPV i PM, s teološko-pastoralnog stajališta ukorijenjena unutar jedinstvenog zvanja i poslanja što ga imaju svi vjernici na temelju krštenja” (*OrCPV 8*).

Ovo načelo ima jasne posljedice kako za PM tako i za CPV. PM mora poprimiti dimenziju zvanja ne toliko kao dovršenje jednog puta na kojem se obraća samo malom broju osoba, nego u cijelom postupku evangelizacije i odgoja adolescenata i mladih za vjeru, a to je i prvotni cilj PM. CPV treba sa svoje strane duboko poštivati darove koje Duh podjeljuje svakom čovjeku i posebnu pozornost posvećivati evangelizaciji i odgoju u vjeri, na taj način da to bude istinski put vjere i da vodi k osobnom susretu s Kristom.

Molitva ima središnje mjesto u CPV-u

Postojano je i nepokolebljivo uvjerenje djelatnika CPV-a da molitvi “pripada središnje mjesto u zauzetosti za zvanja u CPV-u“. Molitva stoga ne može biti “inicijativa među tolikim drugima” (*OrCPV 11*), nego je prvi i nezamjenjivi čin u našem nastojanju oko zvanja. Budući da je zvanje Gospodinov dar, i njegov poziv može uslijediti i biti osluhnut samo u molitvi.

Molitvi, dakle, pripada značajan prostor u CPV-u, te je stoga “važno da i teologija duhovnosti pomogne da bolje shvatimo zbog čega i kako moliti za zvanja” (*OrCPV 11*). U tom smislu treba vrlo jasno reći da molitva za zvanja ne može biti shvaćena olako, kao sredstvo bijega od stvarnih problema. To bi bila otuđujuća molitva. Moliti za zvanja u prvome redu znači zaputiti se putem traženja, promicanja i poticanja zvanja. Moliti za zvanja znači također stvoriti ozračje u kojem je moguće čuti Gospodinov poziv. Moliti za zvanja znači naposljetku ozbiljno shvatiti zadaću da se sve više obraćamo Gospodinu koji neprestano zove, i da ga “izbližega” slijedimo (usp. *GGKK 1*).

U svezi s time čini mi se nužnim naglasiti biblijsku i marijansku dimenziju CPV-a, kao i važnost liturgijske godine, posebice velikih slavlja franjevačkog kalendara, kao trajne škole na putu prema zvanju.

CPV je zbiljsko formativno razdoblje

Činjenica da je CPV uvrštena u VI. poglavlje *Generalnih konstitucija*, posvećeno formaciji, znači ujedno i nužnost posvješćivanja triju krajnje važnih stajališta:

- ❖ Po svojoj naravi CPV se bavi temom i problematikom formacije;

- ❖ CPV ima svoj vlastiti ustroj i vlastiti formativni put, koji su, kao i u općoj formaciji, usko povezani s tijekom rasta osobe u njezinoj cjelovitosti;
- ❖ Animatori i formatori CPV-a moraju doprinosti razvitku rasta osobe u njezinoj cjelovitosti

Smjernice idu korak dalje s obzirom na druge dokumente Reda, jer uvrštavaju CPV u formativni postupak: “CPV... je cjeloviti dio početne formacije, unutar trajne formacije i u povezanosti s njome” (*OrCPV 9*). Kao takav, CPV ima tri temeljna trenutka: navještaj zvanja, ponuda i razlikovanje zvanja; sve to u metodološkom ozračju pratnje (usp. *OrCPV 9*).

S obzirom na složenost prilika s kojima se danas susreće CPV, od Animatora se zvanja traži primjerena priprava (usp. *OrCPV 9*), tako da bi mogao ne samo “navješćivati evanđelje zvanja” i “vjerodostojnu ponudu”, nego i pratiti onoga tko se propituje o svome životu (usp. Lk 24, 13 ss); odgajajući ga, tj. izvlačeći ono što mladić ima u svome srcu (usp. Lk 24, 17-29); formirajući ga tako da mogne započeti svoj “put postupnog prisvajanja Kristovih osjećaja prema Ocu” (*VC 65*) i pomažući mu u razlučivanju, tako da mogne doći do temeljnog izbora svoga života i, ako se osjeti pozvanim, slobodno se odlučiti za naš način života (usp. *RFF 107*).

Osim toga, *Smjernice* odlučno naglašavaju ulogu trajne formacije u cijelom ovom postupku. “Možemo označiti – kaže dokument – vjerodostojnu pedagoško-formativnu ponudu mladićima, ako nama Manjoj braći bude sve jasnijom činjenica da je trajna formacija životvorna i redovita sredina formativnog rasta. Bratstvo koje sve više postaje svjesnim dara zvanja što ga je primilo... bit će mjesto u kojem nastaju zvanja, sposobno ne samo čuvati, nego i promicati i usmjeravati prema budućnosti evanđeosku neposrednu spoznaju sv. Franje, otvarajući nove vidike karizmi” (*OrCPV 9*).

Izazovi koje danas CPV stavlja pred nas

Kako bi se prevladalo krizu zvanja, a posebno kako bi se izradilo ponudu zvanja primjerenu našem vremenu, potrebno je promijeniti strategiju što ju valja slijediti, u prvome redu stavove s kojima se približavamo ovoj stvarnosti i ostvarujemo CPV.

Evo nekih temeljnih stavova što ih moraju imati oni koje djeluju u CPV-u a koji se, na ovaj ili na onaj način, nalaze u ovim *Smjernicama*.

Povjerenje. Pouzdanje u Gospodina ne smije manjkati kad se traže zvanja (usp. Mt 9, 35-38) i obavlja “služba” CPV-a. Potrebno je pobijediti mišljenje da se nalazimo pred nečim nemogućim. Svako se zvanje rađa u srcu i Bog je onaj koji ga stavlja u čovjekovo srce. “Potrebno je imati povjerenja u Gospodina Isusa koji nastavlja pozivati na nasljedovanje” (*VC 64*). Ono što se nama čini nemogućim, nije nemoguće Gospodinu: “ništa nije nemoguće Bogu” (Lk 1, 37). Sadašnji je trenutak za nas stvarni i zgusnuti *kairos* “obećanja za budućnost”. Svaki trenutak povijesti je “Božje vrijeme, jer njegov je Duh na djelu i danas” (*OrCPV 2*).

Jasnoća. Odlučujuće je za primjerenu ponudu zvanja pozorno promatrati svijet koji nas okružuje i ono što osjećaju, misle i žive osobe koje nas okružuju. Posebno je potrebno dobro upoznati svijet mladih (usp. *OrCPV 6*). U kojem svijetu mi donosimo svoju ponudu zvanja? Kojim mladima se obraćamo? Kako to činimo? Zašto to činimo? Mladi od nas očekuju jasnu ponudu, “izričit navještaj”, valjanu ponudu (usp. *VC 64*). Ova jasnoća, međutim, zahtijeva da mladić s lakoćom uvidi da ta ponuda dolazi od Gospodina, a da je djelatnik CPV-a naprosto posrednik (usp. 1 Sam 3). Zahtijeva također da ponuda bude odgovor na njegove, a ne na naše potrebe; ne naše vrjednote, nego na evanđeoske vrjednote koje su temeljno iskustvo poziva sv.

Franje. Ne smijemo zaboraviti ni to da jasnoća ide usporedo s odlučnošću. Bez korjenitosti i snage življenja evanđeoskih i franjevačkih vrjednota, govor o zvanju teško će doprijeti do srca mladića koji žele “razabrati vlastito zvanje i odlučiti se za cijeli život” (*RFF 107*).

Uvjerenje. Kako bi se danas mladoga čovjeka pozvalo “doći i slijedi me”, potrebna je odvažnost, a ona proizlazi iz uvjerenja i svjedočanstva životom onoga koji jednog dana reče poput proroka: “Evo me, pošalji mene” (*Iz 6,8*). Naša ponuda zvanja postat će “privlačnom snagom kršćanima koji traže svoje zvanje” (*RFF 104*; usp. *GGKK 145,1*) samo ako životom, prije negoli riječima, pokažemo “privlačnost Isusove osobe i ljepotu posvemašnjeg darivanja samoga sebe poradi evanđelja” (*VC 64*), ako predočimo “ljepotu nasljedovanja Gospodina i vrijednost karizme u kojoj se ono ostvaruje” (*VC 66*). *Plodno tlo* iz kojeg će niknuti obnovljen i djelotvoran CPV, može stvoriti samo onaj tko ozbiljno želi živjeti vlastito zvanje - “snažnu i ustrajnu molitvu, duboko i bratsko zajedništvo života, istinsku i čvrstu malenost s najsiromašnijima, jasan i odvažan navještaj evanđelja, ozbiljnu i primjerenu formaciju” (*OrCPV 13*); onaj tko je u stanju ne samo predočiti ljepotu naše karizme, nego svojim životom omogućiti da je i drugi iskuse.

Želja. Svako se zvanje rađa iz iskustva darovane ljubavi Gospodina, koji nas je, unišavši u naš život, “uočio” i zavolio (usp. *Mk 10,21*), a potom nas pozvao i rekao nam: “slijedite me” (usp. *Mk 1, 16ss*). Iz ovog iskustva besplatnosti nastaje želja da se prihvati ono što smo našli i da se zanosno govori o Gospodinu (usp. *Iv 4,39*) i ponudi zvanja; nastaje toplo i kvalitetno prihvaćanje koje se izražava u zajedništvu života i planova; rađa se život velikodušnog i posvemašnjeg predanja Bogu i drugima, ne toliko po onome što uspijevamo dati, nego po onome što jesmo: “badava ste primili, badava i dajte” (*Mt 10,8*). CPV se mora zapitati kako živimo svoje zvanje. Samo onaj tko ga živi “radosno i besplatno” može

postati drugima poticaj da i oni susretnu Krista i slijede ga (usp. *OrCPV 14*).

Neki prioriteti na području CPV-a

Među mnogim prioritetima što ih Zajednica treba prihvatiti na području CPV-a, navodim one koje mi se čine bitnima i koji se nalaze u *Smjernicama*.

- ❖ *Na razini Bratstva i Provincije preuzeti odgovornost Animatora CPV-a.* “Sva Bratstva i pojedina braća su odgovorna za promicanje i podržavanje novih zvanja” (*GGKK 145,2*). Ne možemo nastaviti ovlašćivati u onom u čemu smo svi obvezani. Nitko nas ne može osloboditi od navještaja evanđelja zvanja preko svjedočanstva života; nitko nas ne može osloboditi od navještaja sv. Franje (njegove osobe, riječi i života) kako bi u drugima izazvao želju da prihvate njegovo iskustvo evanđeoskog života; nitko nas ne može osloboditi od skrbi za nova zvanja; nitko nas ne može osloboditi od toga da budemo Animatori CPV-a (usp. *OrCPV 9.13*).
- ❖ *Na prikladan način programirati CPV.* Čini se da ne postoje strategije ili načini koje bismo mogli označiti najboljima s obzirom na pojavu zvanja. Trebamo biti svjesni kako “pitanje zvanja ne pripada čisto organizatorskoj, funkcionalnoj i strukturalnoj računici” (*OrCPV 2*). Bog zove onoga koga hoće i onako kako hoće. A čovjek može slobodno prihvatiti ili odbaciti poziv: ovdje se susreću dvije slobode. Pa ipak je potrebo izraditi projekt CPV-a koji će voditi računa o elementima naznačenim u ovim *Smjernicama za CPV*, posebice o onome što se kaže pod br. 10 i dalje.
- ❖ *Jasno se i odlučno opredijeliti za PM.* Ovo je nužni temelj CPV-a. Stoga je potrebno stvoriti prikladne

sredine za prihvaćanje mladih; evangelizirati ih, navješćivati im Isusa Krista; opredijeliti se za postupak koji će mladima pomoći da iz razdoblja prvoga susreta prijeđu u druga razdoblja većega posvješćivanja i produbljivanja; formirati djelatnike za pastoral mladih (usp. *OrCPV* 8).

* * *

Ako “je problem zvanja istinski izazov koji se posredno tiče Ustanova, ali i cijele Crkve” (*VC 64*), on je izazov i pitanje i nama. I onda kad trpimo zbog onoga što nazivamo “zimom zvanja”, kao i kad se nalazimo u “proljeću zvanja”, CPV zaslužuje primjereni napor i zalaganje od strane svih i zahtijeva stručnost i odvažnost. Za istinski je CPV potreban djelotvoran, neprekidan, valjan i odlučan poticaj za zvanja. Želja je onih koji su pripremali ovaj dokument, Generalnog definatorija koji ga je odobrio i Generalnog ministra koji ga je objavio, da ove *Smjernice za pastoral zvanja* “*Dođite i vidite*” budu pomoć svima onima koji na ovome području ulažu mnogo duhovne i tvarne snage (usp. *VC 64*), onima koji radosno svjedoče o “ljepoti posvemašnjeg predanja sebe poradi evanđelja” (*VC 64*), budeći tako u drugima želju da iskuse isto: “Dođite i vidite” (*Iv 1,39*).

FRA JOSÉ RODRÍGUEZ CARBALLO, OFM
Generalni tajnik za formaciju i studije

PRETPOSTAVKA

1. Pastoral zvanja postupno je poprimao rastuće značenje na putu Crkve poslije II. vatikanskog sabora: koncilski dokumenti, mnoga druga službena izjašnjavanja¹ i razni međunarodni² i kontinentalni³ skupovi otvorili su vidike za ispravnu teologiju i odgovarajuću pastoralnu primjenu u skrbi za zvanja. Među tim stajalištima najznačajnijima nam se čine sljedeća: vrjednovanje povijesti spasenja (poziv kao osobna i izvorna povijest), zahtjev za razlikovanjem znakova vremena, sveopći poziv na svetost Crkve, naglašavanje zajedništva za jedinstveno poslanje putem ostvarivanja raznih karizmi i ministerija.⁴

Red je sa svoje strane slijedio put Crkve glede pastoralna zvanja u svom postupku obnove što ga je htio II. vatikanski sabor. GGKK iz 1988. predstavljaju zreli plod ovoga puta što smo ga zacrtavali na generalnim kapitulima dvaju desetljeća, posebice na onom izvanrednom u Medelinu 1971.⁵ i na Plenarnom vijeću Reda o formaciji 1981.⁶

Nakon Konstitucija, raznih međunarodnih skupova za različite razrede odgojitelja, *Ratio Formationis Franciscanae*⁷ i *Ispuniti zemlju Kristovim Evanđeljem* Generalnog ministra H. Schalücka,⁸ podržali su produbljivanje smisla pastoralna zvanja u posebnosti naše karizme.

Generalni je kapitul u Asizu 1997. prikupio poticaje za taj put, tražeći od Generalnog definatorija da sazove Međunarodni skup animatora zvanja, koji se potom i održao u Asizu 2000.⁹

Ovaj dugi put omogućio nam je da postupno razaberemo smisao, ciljeve i sredine pastoralna zvanja, prepoznajući u

njemu istinsko razdoblje franjevačke formacije i povlašteno područje vjernosti karizmi i poslanju Reda.

Ove “Smjernice” pripadaju ovom rastu i žele ponuditi Jedinicama u Redu i mjesnim Bratstvima pastoralno i metodološko sredstvo za nastavak puta promišljanja i zacrtavanja CPV-a, u vlastitim kulturalnim, religioznim i eklezijalnim kontekstima.

SADAŠNJE STANJE CPV-a U REDU MANJE BRAĆE

Pogled na sadašnji trenutak

2. Priprava za Međunarodni skup i njegovo održavanje, zajedno sa Završnim dokumentom koji je na njemu donesen, omogućili su nam “opipati puls” sadašnjeg stanja CPV-a u Redu.¹⁰ Zahvaljujući ovom skupu mogli smo uočiti krajnju raznolikost i bogatstvo prilika i načina ostvarivanja CPV-a. Nemoguće je stoga svesti na zajednički nazivnik mnoštvo ovih iskustava i načina pastoralne skrbi za zvanja na različitim zemljopisnim i kulturalnim mjestima i kontekstima u kojima se nalazi Red. Ipak je moguće naznačiti neke zajedničke elemente, dragocjene za utvrđivanje pravca kretanja našeg međunarodnog Bratstva na ovom području, koje je odlučujuće za njegovu sadašnjost i budućnost.

Koralni odgovor Zajednica na Skupu pokazao je kako je u Redu živa potreba za slušanjem i suočavanjem mišljenja na tome području, kako je prisutan zahtjev za smjernicama i zajedničkim crtama za promišljanje i ostvarivanje CPV-a na franjevački način. Očito je da je Skup mogao sve to izraziti zahvaljujući putu za koji se Red opredijelio, polazeći od II. vatikanskog sabora, čitavim nizom koraka što ih je poduzeo u razdoblju od preko 30 godina, da bi otkrio, oživio i ostvario svoju karizmu u ovom našem vremenu.¹¹

Jasno proizlazi da je pitanje zvanja usko povezano sa životnošću karizme i njezinim utjelovljenjem u današnje vrijeme.¹² Sadašnji trenutak je trenutak preokreta, stvarni i zgusnuti *kairos* obećanja za budućnost, kao i trenutak zauzetosti oko otkrivanja njegova smisla. Snažno je naglašeno uvjerenje da je svaki trenutak povijesti Božje vrijeme, jer

njegov je Duh na djelu i danas, i otvara konkretne putove navješćivanja evanđelja i poziva da ga se nasljeđuje u našem načinu života.¹³ Odatle i zahtjev da CPV slijedi svoj put u suglasju i u povezanosti s tijekovima trajne formacije, kako bi se ostvarila osobna i zajednička obnova.

Jedno je poglavlje utjelovljenja karizme danas svakako temeljno pitanje pronalaženja proročkih i doista novih putova na kojima će se karizma moći “izreći” u najrazličitijim mjesnim, kulturalnim, društvenim i religioznim prilikama, sve dok se “iznova ne rodi iz njih”, bez unošenja i umetanja izvana, jamčeći jedinstvo u različitosti.¹⁴ Uviđamo kako je izvorna zadaća CPV-a duboko i dužno oslušivanje kultura i različitosti, preko stupnjeva navještaja, ponude i praćenja. Na taj će način biti moguće uvidjeti da iz budne pozornosti na dar zvanja mogu proizići novi izričaji načina evanđeoskog života, koji je darovan sv. Franji Asiškom, a koji mi čuvamo u vremenu pokretljivom i stvaralačkom vjernošću.

Pitanje zvanja stoga nije pitanje ustroja i računice, službe i strukture, nego ponajprije pitanje ozbiljnog teološkog promišljanja - posebice antropološkog i ekleziološkog - jer se ovdje najbolje osvjetljava odnos i značenje svakog zvanja unutar kršćanske zajednice.

3. Kako bi se promicalo CPV, a posebice zahtjev rasta i vidljivosti franjevačke karizme u različitim kulturama, potrebno je svratiti pozornost na tri točke:

- a. životnu važnost povijesti svijeta i Crkve, ne zatvarajući se samo u vlastitu malu sredinu;
- b. važnost produbljivanja antropologije i ekleziologije koje utemeljuju, nadahnjuju i obrazlažu pastoral zvanja kao takav, s ciljem uočavanja boljega odnosa između viđenja čovjeka, teologije zvanja, teologije pastora zvanja i pedagoško-pastoralne provedbe;¹⁵

- c. zahtjev produbljivanja nekih bitnih crta franjevačkog puta prema zvanju, u povezanosti s nadahnućem sv. Franje, što nam ga prenosi sva živa duhovna i karizmat-ska tradicija Reda i Franjevačke obitelji u povijesti.

Reakcije na stanje zvanja

4. Opće je stanje zvanja u Redu dobro, promatrajući broj novaka i zavjetovanih. Možemo upravo reći da prvi problem našeg CPV-a nije broj zvanja, barem na općoj razini!¹⁶

Unutar ovoga konteksta, prilike brojčanog povećavanja zvanja vrlo su različite u raznim zemljama i područjima.

Stanje ustrajnosti u zvanju je ono koje određuje u cjelini opadanje broja Braće u većini zemljopisnih područja. Tako brojčani rast Braće ne uspijeva prikladno odgovoriti zahtjevima bratskog života i misionarske evangelizacije, koji su svojstveni našem zvanju. Ovdje naznačujemo da broj braće novaka i novozavjetovanih nadmašuje broj onih koji “su se susreli sa sestrom smrti”. Posebno je znakovito opadanje broja Braće laika, usprkos povećanoj osjetljivosti i poštovanju prema ovom zvanju.

Neke statističke podatke o broju zvanja u Crkvi, u Redovničkom životu općenito i u Redu već smo mogli pročitati u *Instrumentum laboris* i čuti na Međunarodnom skupu.¹⁷

Sigurno je da ishodi nisu uvijek razmjerni našim naporima. Dok neke Zajednice postižu ohrabrujuće plodove, iako još uvijek rade na izradi CPV-a, neke druge Zajednice ne postižu ono čemu su se nadale, iako su uložile mnogo sredstava i snage u CPV i PM.

5. Prema brojčanom opadanju zvanja u većini Zajednica Reda, reakcije su vrlo različite i oprečne.

Od *pozitivnih reakcija* navodimo da u mnogim Zajednicama braća pokazuju povećano zanimanje za CPV, upravo nasuprot smanjenja broja zvanja. Ovaj je stav vrlo vidljiv u skrbi za pripremu braće za rad i za izradu projekata za PM i za CPV; u osobnoj i zajedničkoj molitvi za zvanja; u obnovljenoj pozornosti za duhovno vodstvo i poosobljeno praćenje mladih u razabiranju zvanja; u većoj odvažnosti Braće u ponudi zvanja; u povećanom broju “kuća prihvaćanja” za mlade, s velikom raznolikošću djelatnosti: duhovne vježbe, zajedničko življenje, molitva, itd. Mnoga su braća uvjerenjena kako nas kriza koju proživljavamo, u svjetlu pouke koju možemo izvući iz prošlosti, daleko od toga da budemo obeshrabreni, mora potaknuti na pozorno iščitavanje znakova vremena i na veću i pozitivnu pozornost za pitanje zvanja.

Druge *reakcije su oprečne*. Među njima možemo naglasiti sljedeće: neke Zajednice proživljavaju stanje sa stavom žrtve, uzrokovanim stanovitim kompleksom krivnje: nema zvanja, a misli se da je razlog tomu nedostatak svjedočanstva našega života; druge Zajednice se pripremaju za lagano izumiranje, uvjerenjene da će se sve svršiti; druge napokon očekuju da dođu bolja vremena.

Iznošenje ovih reakcija je vrlo uopćeno i previše shematsko. Unatoč tomu, to nam mora biti poticaj da pozorno proučimo različite reakcije što ih susrećemo u područnim i kulturalnim kontekstima u kojima Red živi, kako bismo o tomu vodili računa u izradbi obnovljenog CPV-a.

Sadašnje stanje naših pripravnika

6. Prema povećanju zvanja u Redu i reakcijama na nj, možemo učiniti korak naprijed i zapitati se o liku naših pripravnika, to jest mladića koji nam se približavaju i kojima se mi približavamo u različitim razdobljima CPV-a, sve do praćenja zvanja.

Imajući u vidu put koji je doveo do održavanja Skupa,¹⁸ lik naših pripravnika je sljedeći:

- a. Na razini *ljudske zrelosti* uočavamo široku tipologiju mladića koji nam dolaze. Među njima ima onih koji ulijevaju nadu, jer pokazuju dobru želju za slobodom i vjerodostojnošću, zajedno sa samostalnom sposobnošću da zacrtaju vlastiti život, u kojemu ima mjesta za velikodušne želje i “snove” za budućnost; također i dobru osjećajnost za neke sadašnje teme, kao što su pravda, mir, očuvanje stvorenoga, nenasilje, služenje itd. Ima i onih koji snažno žive u kulturi subjektivnosti i nehaja: u ovom kontekstu mladi žive neku vrstu osjećajnog nomadizma, usmjereni na vlastite potrebe i nesposobni prihvatiti *drugoga*. Posljedica ovoga nije nepotpun identitet koji bi trebalo produbiti i učvrstiti, nego nedovršen projekt, uvijek otvoren na neodređeni način. Ovdje naznačujemo i težnju prema potrošačkom načinu života i bijeg od obveza, usmjerenost prema životu lišenom velikih poticaja i ideala. Ovi mladići su psihološki, osjećajno i spolno vrlo krhki, a njihova je osobnost složena i nepotpuna, te pokazuju stanovitu slabost mišljenja.¹⁹
- b. S obzirom na *kršćansku formaciju* ne manjka onih koji imaju dobro poznavanje vjere Crkve, s otvorenošću za poruku evanđelja i iskreno traženje Boga preko Njegove Riječi, sa željom za molitvom i evanđeoskom odlučnošću. Oni općenito dolaze iz zauzetih crkvenih skupina. No, brojniji su oni koji imaju kršćansku formaciju neprimjerenu današnjim zahtjevima. Njihova se vjerska formacija često temelji na oblicima spiritualizma i pobožnjaštva, ili na tradicionalističkim eklezijalnim pogledima; ponekad je riječ o onima koji su bili žrtve sljedbi ili fundamentalističkih nazora. Vjerska formacija utječe na pobudu zvanja, koju treba pažljivo razabrati, s velikim poštovanjem prema ljudskoj osobi i

s obzirom na tajnu Božjega poziva. Oskudna vjerska formacija općenito ide ukorak sa slabom obrazložbom poticajnosti zvanja: ovdje možemo spomenuti tzv. “društveno promaknuće” ili traženje utočišta i (psihološke) sigurnosti u našem Bratstvu. Ima i onih pripravnika koji su proživjeli teška moralna stanja. Zajedno s ovim mladićima ne možemo zaboraviti one koji nam dolaze potaknuti idealom bezuvjetnog predanja Kristu, prema uzoru života što nam ga je ostavio sv. Franjo. Ovi mladići dolaze k nama s odlučnom željom da prihvate život prožet evanđeoskom odlučnošću.

- c. Na *razini kulture i intelektualne pripremljenosti* postoji mnoštvo stanja: dolaze oni sa završenim sveučilišnim studijem, kao i oni sa završenom osnovnom školom; ovo im često priječi da prikladno završe filozofski, teološki ili neki drugi studij, i da mirno i bez kompleksa nađu svoje mjesto u Bratstvu.
- d. Glede *franjevačke dimenzije zvanja* pripravnike veoma privlači poruka i osobnost sv. Franje. Kasnije često otkriju i osobnost sv. Klare, koja na izniman način odražava kontemplativnu dimenziju franjevačke karizme. Privučeni ovim dvama velikim Božjim prijateljima, mladići imaju dobru pretpostavku da se na njima nadahnjuju i da razaberu svoj vlastiti poziv. Početni je poticaj obično vrlo jak, ali se ne može stati na razini osjećaja i divljenja prema Siromašku i njegovoj “Biljčici”. Potrebno je istinsko poznavanje života sv. Franje i sv. Klare, ali u isto vrijeme i produbljenje vlastite životne povijesti, kako bi mogli proći kroz ozbiljan postupak raspoznavanja zvanja. S obzirom na franjevačku dimenziju, mladiće osobito privlači bratski život i bit. Ove vrjednote shvaćaju kao način odnosa prema sadašnjoj kulturi, koja je vrlo natjecateljska i usmjerena na posjedovanje i potrošnju dobara i odnosa.

- e. S obzirom na *sredine iz kojih dolaze*, pripravnici koji dolaze iz Serafskih zavoda ili Sjemeništa, više ne tvore većinu. Mnogi dolaze iz mladenačkih skupina (u nekim slučajevima iz Frame i CPV-a), iz molitvenih skupina i volontarijata. Drugi dolaze sa Sveučilišta, a mali broj iz naših Zavoda. Ima i onih koji nam dolaze a da prethodno nisu imali nikakvu vrstu pratnje. Mora se reći i to da u mnogim slučajevima pripravnici za Red ne dolaze iz “naših skupina” ili župa koje su nama povjerene.²⁰ U nekim Zajednicama određeni broj pripravnika dolazi iz drugih Ustanova, iz dijecezanskih Sjemeništa, kao i iz drugih Zajednica Reda. S obzirom na ove pojave potrebna je budna pozornost i velika obzirnost.
- f. S obzirom na *dob*, većina pripravnika ulazi u postulaturu u dobi od 18-20 godina. No, svakim su danom sve brojniji, posebno na Zapadu, pripravnici koji kucaju na naša vrata u dobi od 30-40 godina, ili još stariji. U raznim Zajednicama pitanje dobi promatra se na poosobljeni način: glavno mjerilo razlučivanja je otvorenost pripravnika za djelatno sudjelovanje u postupku formacije.

NAČELA PASTORALA ZVANJA U OFM

Smisao pastoralne skrbi za zvanja u OFM

7. *Instrumentum laboris* “In verbo tuo” pomogao nam je smjestiti smisao CPV-a u širi kontekst našeg posebnog zvanja i poslanja, imajući na umu koliko je opća Crkva dozrela u tom pogledu. Stoga se pitamo o odnosu CPV-a prema evangelizaciji i formaciji, i predlažemo razmišljanje o onome što na ovu temu govore naši dokumenti.

Ovi dokumenti “prevode” pastoral zvanja s “pastoralna skrb za zvanja”. Etimološka raščlamba ovih riječi omogućuje nam otkriti duboko značenje a time i identitet pastorala zvanja. On je prije svega “skrb”, latinski “cura”, imenica koja se izvodi od “curare”, a to znači: uzeti k srcu nešto ili neku osobu, skrbiti se, obvezati se, zaokupiti se nečim ili nekim. Ova nam značenja jasno govore da se za ovu vrstu “skrbi” traži cijela osoba. CPV je “prvotno služenje” koje, jednako kao i formacija, zahtijeva budnu pozornost, ljubav i poštovanje djelatnika pastorala zvanja prema onomu koji u sebi nosi *neistraživu tajnu* dara zvanja. Ova dimenzija misterija upućuje na bitnu nezasluženost svakog dara zvanja, što od animatora-formatora zvanja zahtijeva snažan smisao i osjećaj za misterij, poštovanje i sposobnost poniznog i ispravnog razabiranja, prije svega za samoga sebe, a potom i za druge.²¹

CPV je osim toga “pastoralna” skrb. Pridjev “pastoralan” doziva u pamet lik i zadaću Pastira, koji u ovom kontekstu poprima svu biblijsku semantičku snagu. Stoga pojam “pastoralan” naglašava stil s kojim se treba ostvarivati “skrb”: stil “biblijskog Pastira”, a tu sliku prisvajaju i Bog Otac i Isus kako bi izrazili svoj odnos prema narodu i prema svakoj

osobi. Odavde proizlazi da onaj tko je pozvan na “pastoralnu skrb” treba prisvojiti osjećaje Izraelova Boga-Pastira: blizinu, stalno praćenje, razumijevanje, odgoj u slobodi.

“Pastoralnoj su skrbi” izravna svrha “zvanja”, shvaćena ovdje u širem smislu – svako zvanje unutar Božjega naroda, kao i u užem smislu – franjevačka zvanja. CPV treba istovremeno shvaćati kao široki projekt usmjeren na sve mlade kako bi mogli uočiti poslanje na koje ih Bog zove, i kao poseban projekt usmjeren na mladiće koji pokazuju određeno zanimanje za različite oblike življenja franjevačke karizme: Prvi Red, Drugi Red i FSR.²²

CPV u evangelizaciji i pastoralu mladih

8. Tvrdnja da broj zvanja opada često vodi u neku vrstu pastoralnog aktivizma s izvornim poticajima, površnim predmnjevanjima, i u najboljim se slučajevima dolazi do puta prema zvanju; ili se pak počinje razmišljati, raspravljati na raznim susretima i skupovima. Ponekad reakcija može dovesti do naglašavanja određenog pastoralnog područja u odnosu na druga područja, kao što je primjerice pastoral mladih.

Želimo se zapitati je li danas potrebnije za CPV tržiti da prihvati ovu ili onu vrstu pastoralna, ili bi se pak trebalo više razmišljati o smislu i posljedicama CPV-a uvrštene u šire obzorje evangelizacije, o kojoj se danas ponovno razmišlja unutar misionarskog poslanja Crkve. Prijedimo stoga neke bitne korake ovoga posvješćivanja.

Crkva nalazi u Trojstvu podrijetlo svoga poslanja, koje pripada samoj njezinoj biti i ne ograničava se na ulogu među drugim ulogama. Crkva je određena da bude Božjim narodom, posvećena je kao svećenički, kraljevski i proročki narod i ima poslanje da naviješta Dobru Vijest, i sve ovo

tvori u njoj nerazdvojno jedinstvo. Crkva, misterij zajedništva, je prva koja treba biti evangelizirana. Ona je prvi cilj misijskog poslanja, i tek potom je poslana da naviješta.²³ U Crkvi, i unutar nje, u posvećenom Životu i konačno u našem Bratstvu,²⁴ ne postoji, dakle, zvanje bez poslanja.

U ovom duhu uvidamo da je *evangelizacija u samom srcu utemeljiteljskog identiteta našega Reda*: postojimo jer smo evangelizirani²⁵ i jer smo potom evangelizatori u Bratstvu, i to daje pravo značenje našem zvanju.²⁶ Upravo u našem načinu života nalazimo povlaštenu razlog za djelotvornu evangelizaciju. Kao posvećeni, pozvani smo da budemo svjedocima one svetosti koja je u samom srcu Crkve, kako je divno rekao Pavao VI.: “(Redovnici) otjelovljuju Crkvu koja se želi prepustiti odlučnosti blaženstava”.²⁷

U ovom smislu CPV ne može biti svedena na djelatnost zatvorenu u samu sebe, nego treba biti postavljena u uzak odnos prema evangelizaciji i redovitom pastoralu u tkivu mjesne Crkve. Djelovati u okrilju CPV-a stoga znači odgovoriti na naš poziv i poslanje! U ovom obzoru zajedništva, unutar mjesnih Crkava i u suradnji s franjevačkom Obitelji i svjetovnjacima, CPV može doista postati “*koralnim djelovanjem cijele Crkve*”.²⁸ Apostolsko je pismo *Novo Millenio Ineunte* naglasilo ove smjernice, tražeći za naše vrijeme buđenje zvanja koje će se ostvarivati u prirodnom sjedinjenju zakonitih različitosti unutar crkvenoga zajedništva, te u odvažnijoj i djelotvornijoj suradnji sa svjetovnjacima.²⁹ Osjeća se potreba otvaranja novim karizmama i službama, koji su možda drugačiji od onih uobičajenih. Vrjednovanje i mjesto svjetovnjaštva je znak vremena, što ga djelomice još uvijek treba otkrivati. Pokazivat će se sve više kako je svjetovnjaštvo vrlo dragocjeno, zajedno s otkrivanjem i većim vrjednovanjem poziva kršćanskog bračnog života.³⁰ Zajednice koje žive u zemljama mladih Crkava imaju proročkog duha i od velike su nam pomoći u ovome smislu.

CPV bez daljnega uviđa povlašteni, iako ne isključivi, odnos s PM.³¹ Njegova je zadaća pratiti mlade, ne samo one “blize” nego i “udaljene”, otkrivati njihov ljudski i kršćanski identitet kroz dobro određene putove vjere u kršćanskim zajednicama; u ovom smislu PM je rasadište zvanja, jer svaki put vjere otvara po svojoj naravi osluškivanju vlastitoga poziva. PM ostvaruje svoju zadaću glede zvanja ako vodi k vjeri i nasljedovanju Krista. Na ovoj stvarnoj vjeri temelji se kršćanski poziv, a on opet postavlja zahtjev izbora pravoga projekta života i zalaganja u Crkvi i za čovječanstvo, posebice u služenju siromašnima.

I za jedno i za drugo su potrebne neke temeljne smjernice. S teološko-pastoralnog stajališta, oba pastoralna područja, CPV i PM, trebaju biti ukorijenjena unutar jedinstvenog poziva i poslanja što ga imaju svi vjernici po krštenju. PM nije, dakle, istovjetan s CPV-om, ali je povezana s njime, iako ih treba razlikovati.

Imajući u vidu ove pretpostavke, očito je da s metodološkog i pastoralnog stajališta treba nadići postupak novačenja zvanja, ako je gdje još ostao u nekom obliku, da bi se pristupilo jasnom i odlučnom promicanju crkvenih zvanja koje će voditi računa o tijeku ljudske i kršćanske zrelosti.

CPV na trajnom i početnom formativnom putu

9. CPV živi u krilu Crkve, misteriju zajedništva, i stoga izbliza dodiruje samo naše zvanje i poslanje. Iz toga se razloga ponovno nalazi, gotovo u graničnom položaju, unutar životnog odnosa evangelizacije i formacije.

CPV polazi od *navještaja* evanđelja poziva, dara zvanja što ga svaki krštenik nosi u sebi. To je temeljna formativna zadaća CPV-a i u tomu ona ne može bez ispravna i cjelovita

pogleda teološke antropologije, iščitavane i u franjevačkom smislu; pitanje oko “projekta čovjek” koji se želi ostvariti ostaje, naime, propedeutičko svakom formativnom djelovanju. Dijalektička napetost obiju dimenzija mora postati izazovom i zalihom kvalitetnog CPV-a.

Čvrsta povezanost CPV-a s formativnim putem zahtijeva produbljenje pedagoškog obilježja, pri čemu valja protumačiti i pobliže odrediti:

- a. Na koji način pratiti mladića kako bi tražio i pronašao posvemašnje ostvarenje svoje osobe, u susretu s *drugim koji ga zove*, i kako bi odgovorio na poziv.
- b. Koje temelje postaviti da bi se ovaj put ostvario u srdačnoj ljubavi, shvaćenoj kao dar, kao čista ponuda samoga sebe drugima.

Moći ćemo naznačiti vjerodostojnu pedagoško-formativnu ponudu mladićima, ako nama Manjoj braći bude sve jasnijom činjenica da je trajna formacija životno i redovito ozračje formativnog rasta.³² Bratstvo koje je sve svjesnije dara zvanja što ga je primilo u ovom vremenu i za ovo vrijeme, bit će mjesto nastajanja zvanja, sposobno ne samo čuvati, nego i promicati za budućnost evanđeosku izravnu spoznaju sv. Franje, otvarajući nove vidike naše karizme.³³

S ovom jasnoćom sadržaja ide usporedo i njihovo postupno i sve zrelije posvješćivanje u Redu. Valja nastaviti mnogo ulagati u trajnu formaciju, kako bi se početna formacija, čiji je prvi stupanj ponuda i praćenje zvanja, mogla razvijati na dosljedan način.³⁴

Postupno smo sebi posvijestili činjenicu da je CPV sastavni dio tijeka početne formacije, unutar trajne formacije i u povezanosti s njome. Ovo spajanje osvjetljava važnost CPV-a i s obzirom na buduću čvrstoću zvanja.

Zahvaljujući ovoj većoj jasnoći, lik Animatora mora u sebi imati crte formatora kao i crte pastoralnog djelatnika. Dinamičko jedinstvo ovih dimenzija može biti promicano samo na stvarnom putu u i među Zajednicama i Konferencijama.

Zbog toga postaje sve važnijom formacija Animatora zvanja, u njihovu svojstvu formatora i pastoralnih djelatnika, kako bi CPV sve više bivala zajedničkim djelovanjem sve Braće i svih Bratstava, a ne samo nekolicine za to zaduženih.

Kad je riječ o *posebnom projektu* usmjerenom na mlade koji pružaju stanovitu nadu da će moći slijediti Krista prihvaćajući franjevačku “formam vitae”, CPV se treba temeljiti na:

- a. svjedočanstvu franjevačkog života, kako bi drugima ponudila karizmu sv. Franje kao ponudu života,
- b. navještaju sv. Franje (osobe, života, riječi) kako bi druge potaknula na prihvaćanje njegova iskustva evanđeoskog života,
- c. djelovanju usmjerenom na razlikovanje, prihvaćanje i njegovanje novih zvanja za franjevački život, što ih potiče Duh Sveti.³⁵

METODOLOŠKE NAZNAKE: OD SMJERNICA PREMA PLANU ZA CPV

Metodologija

10. “Smjernice” za CPV u Redu manje braće su sredstvo koje je neizbježno nepotpuno, zbog širine Reda, društveno-kulturalnih razlika i nužnosti da se uvijek ide putem inkulturacije u mjesnoj sredini.

Važno je da u izradi provincijskog projekta za CPV sudjeluje cijeli sastav, provincijski tajnik za formaciju i studij, te tajnik za evangelizaciju, provincijski definatorij, kojemu pripada zadaća usklađivanja i sinteze, slijedeći postupak metodološki uređen:

- a. *Pojasniti i razraditi antropološko, teološko i franjevačko obzorje* u kojem se odvija CPV. Ovdje se otvaraju neki poticaji koje treba prihvatiti, prevesti i inkulturirati u različite kontekste u kojima Red živi i raste.
- b. *Dati se poučiti* dokumentima i pitanjima koja slijede, uzimajući u obzir i ono što je već rečeno u “PrS-u” i u “SDF-u” u Asizu.
- c. *Proučiti stanje* onih koji dolaze k nama
- d. *Naznačiti ciljeve, sredstva, djelatnike i naslovnike* CPV-a na mjesnoj i provincijskoj razini, na području formacije, evangelizacije i Bratstva, na takav način da bude jasan cilj prema kojem težimo, sredstva kojima se kanimo poslužiti a koja su u skladu s našom karizmom, djelatnike s neposrednom odgovornošću (Animatori za CPV) i one koji surađuju (druga braća, vjerske Usta-

nove s kojima surađujemo, svjetovnjaci, stručnjaci...), na kraju one kojima se obraćamo u raznim razdobljima tijekom navještanja, ponude-praćenja zvanja.

- e. *Načiniti provincijski projekt za CPV.*
- f. *Naznačiti rokove i načine provjere projekta.*

Antropološko i teološko obzorje

11. Svrćamo pozornost na neke bitne antropološke i teološko-pastoralne elemente koji utemeljuju, nadahnjuju i oživotvoruju CPV kao takav. Cilj je odrediti bolji odnos slike čovjeka, teologije zvanja, teologije pastora zvanja i pedagoško-pastoralne provedbe,³⁶ imajući na umu načelo supsidijarnosti i naznačujući franjevačke crte.

Polazimo od nekoliko kratkih *antropoloških* naznaka koje nas upućuju *na promatranje čovjeka kao osobe*, u smislu njezine pozvanosti na *egzistenciju odnosa*. Osoba se stoga razvija kao *identitet*, ukoliko je u odnosu prema samoj sebi, kao *komunikacija*, ukoliko je u odnosu prema drugima, i kao *participacija*, ukoliko je bezuvjetno otvorena bitku u cjelini.

Prema židovsko-kršćanskom shvaćanju ljudsko biće je stvoreno na “sliku i priliku” Božju (usp. Post 1,26). S obzirom na njegov bitni odnos prema Bogu, ono je “Božje ti”.³⁷ U Isusu Kristu objavljuje se Božje lice i lice čovjeka; u Njemu čovjek koji se pita o sebi i svojoj sudbini nalazi svjetlo i usmjerenje, u Njemu koji je put i dolazište.³⁸ U Duhu Svetom, *novom kršćaninovu zakonu*, put Isusa Krista postaje putem njegova učenika, pozvanom da ga slijedi. Vjernik, odgovarajući na poziv, stupa na put koji nije ponavljanje Isusova života, nego živi od milosti ovoga života; u njemu se iznova posadašnjuje jedinstveno i nepo-

novljivo iskustvo ovoga života. Blaženstva, koja su Isusova autobiografija, postaju tada putem koji je moguć svakom vjerniku, putem što ga treba prijeći u Njemu. One ga dovode do Isusova života, čineći ga “novim evanđeljem”. I budući da je ispunjenje Isusova života u pashalnom darivanju samoga sebe, i čovjek nalazi svoju puninu u ljubavi koja se daruje.³⁹

Ovo biblijsko shvaćanje čovjeka suočava se s činjenicom da čovjek danas shvaća i poima samoga sebe jedino polazeći od sebe. Danas je sve određeno duševnim stanjima, osobnim, egzistencijalnim problemima, koji su ponekad doista dramatični. Slika je današnjeg čovjeka o samome sebi često djelomična i nepovezana, te se suočava s poteškoćom u pronalaženju svoga povezujućeg središta. Zahvaljujući globalizaciji – uglavnom gospodarske ali istovremeno kulturalne vrste – ova problematika se proširuje i na planetarnu razinu, požurujući ponudu što je upućujemo mladima u potrazi za zvanjem.

Naša CPV je suočena s izazovom da se ne smije umoriti u promišljanju i produbljivanju antropoloških pretpostavki.

12. *Svako zvanje nalazi u Crkvi, misteriju zajedništva, misteriju zvanja, “kući i školi zajedništva”,⁴⁰ mjesto svoga nastanka i krilo koje ga čuva i hrani. “Crkva, koja je po svojoj izvornoj naravi zvanje, je roditeljica i odgajateljica zvanja... Odatle je razvidna bitna eklezijalna dimenzija kršćanskoga zvanja... koje je dar određen za izgradnju Crkve, za proslavu Boga u svijetu”.⁴¹ Stoga Crkvu promatramo kao mjesto uzajamnosti i zajedništva svih zvanja.⁴² Unutar jednoga zvanja Crkve cvatu sva druga zvanja, ne u sukobu nego u dinamičkom i međusobnom odnosu. Eklezijalno podrijetlo i određenje zvanja duboko prožima pastoralnu skrb za zvanja; konkretno, crkvena je zajednica mjesto u kojem se rađa, raste i dozrijeva svako zvanje. Znamo da se danas mnoga zvanja rađaju na rubu kršćanske*

zajednice. I ovo je velik izazov za pastoralno djelovanje, koje sve korjenitije mora promišljati jedinstveno zvanje i poslanje svih krštenih, a stoga i važnost djelotvorne suradnje sa svjetovnjacima, također i u CPV-u.

Kako bismo ostvarili ove velike ciljeve, CPV se mora uvijek iznova oblikovati unutar konteksta zajedništva i sudjelovanja u karizmama, mora disati punim plućima, kako bi Crkva sve više postajala Božjim Narodom, koji hodočasti u vremenu i koji je *pozvan* na ljubav.

Unutar ovih velikih, ukratko naznačenih odrednica, moguće je promisliti i produbiti pastoralnu teologiju koja će biti temeljem znakovitoga projekta CPV-a.⁴³

U ovom obzoru ne smije izostati ni pozornost na središnje mjesto molitve za zvanja u CPV-u. Imajući u vidu Gospodinovu zapovijed da molimo “Gospodara žetve... (Mt 9,38), važno je da nam duhovna teologija pomogne bolje razumjeti zašto i kako moramo moliti za zvanja.⁴⁴ Molitva za zvanja nije poticaj među tolikim drugim, kako proizlazi iz jedinog evanđeoskog odlomka što ga imamo o broju “radnika”, kojih je uvijek malo u usporedbi sa “žetvom” koja je uvijek obilna.

Franjevački put zvanja: neke bitne crte

13. Primjereno je ovdje naznačiti neke bitne kvalitativne crte za franjevački put zvanja. Radi toga smo pozvani baciti pogled na iskustvo našega oca i brata sv. Franje i na sve ono što nam je predano u njegovim spisima: sintezu njegova života, molitve i duhovnoga razmišljanja.

Dvije nam molitve pomažu vidjeti put zvanja sa stajališta mladića koji traga i Bratstva koje ga prima i prati: riječ je o “Molitvi pred Raspetim” i o molitvi “Omnipotens”.

U “Molitvi pred Raspetim” mladić dolazi pred Gospodina raspetog i uskrslog sa stavom onoga koji traži svjetlo za vlastiti život, kako bi zadobio istinsko razabiranje u pogledu na životni izbor svoga zvanja. Molitva je proizišla iz žive želje sv. Franje da upozna vlastito zvanje, i gotovo je nadopuna pitanja što ga je postavio u svom snu u Spoletu: “Gospodine, što hoćeš da učinim?”

Drugi dio molbe odnosi se na dar teologalnih krijeposti. Sv. Franjo je svjestan da je put razabiranja moguć čovjeku jedino kao plod milosnog Božjeg poticaja.

U molitvi “Omnipotens” cijelo Bratstvo moli, za samo sebe i za onoga koji polazi putem razlučivanja zvanja, kako bi mogao prijeći to razdoblje koje vodi k punom i savršenom zajedništvu s Trojstvom. Pred “svemogućim, vječnim, pravednim i milosrdnim” Bogom priznajemo svoju siromašnu i krhku ljudsku stvarnost i molimo kako bismo, za samoga Boga, mogli ostvariti ono što znamo da On hoće, i da uvijek hoćemo ono što se Njemu sviđa.

Na ovom putu Duh Sveti, željen iznad svakog drugog dara, ostvaruje nutarnje čišćenje, prosvjetljenje i uzdignuće do ljubavi, kako bismo mogli slijediti stope našega Gospodina Isusa Krista i tako stići k Ocu i uživati trojstveno zajedništvo, i tako, kao Bratstvo Manje braće, biti proslavom Trojstva.

U ovim dvjema molitvama susrećemo mladićevu želju da shvati značenje vlastitog života i želju braće da istinski žive svoje zvanje. Tako se put Bratstva otvara daru nove braće i put svakog pojedinog se otvara daru Bratstva, postajući tako jednim jednim putem što ga podržava Duh Sveti, u nasljedovanju Gospodina Isusa Krista, prema Ocu. To je put mladića koji dolazi k nama “po božanskom nadahnuću”, i put Bratstva, koje prima i prati, i pozvani smo da taj put otkrivamo i njime idemo u našem Redu, u ovom vremenu

milosti u kojem nam Gospodin daje živjeti naše zvanje.

“Božansko nadahnuće” upućuje i mladića i naše Bratstvo na temeljni stav otvorenosti i prihvaćanja Duha Svetoga, koji je istinski začetnik i nadahnitelj svakog zvanja. Na ovaj smo način još svjesniji činjenice da pastoralna skrb za zvanja nije u prvome redu djelovanje poradi nekoga, nego zajednički napor u vjernosti i nasljedovanju Isusa Krista, što ga omogućuje Duh Sveti.

Snažna i stalna molitva, duboko i bratsko zajedništvo života, vjerodostojna i solidarna malenost s najsiromašnijima, jasan i odvažan navještaj evanđelja, ozbiljna i prikladna formacija, jesu pretpostavka i *plodno tlo* iz kojeg će niknuti obnovljena i djelotvorna pastoralna skrb za zvanja, kadra ne samo ponuditi ljepotu naše karizme, nego omogućiti i da ju se iskusi.

14. *I sveta Klara*, “prva Biljčica” odrasla u karizmi sv. Franje, naznačuje nam neke temeljne stavove koje možemo držati dijelom ispravnog shvaćanja zvanja. Na kraju života, Klara nas podsjeća u svojoj Oporuci: “Među drugim dobročinstvima koje smo primile i svaki dan primamo od Oca milosrđa i za koja smo dužne zahvaljivati slavnom Ocu Kristovu, jest dobročinstvo našeg poziva i, koliko je ono savršenije i veće, toliko smo više dužne. Stoga Apostol veli: ‘Upoznaj *svoj poziv*’. Sin Božji je postao za nas *put* što nam ga je *riječju i primjerom* pokazao, a naš nas je preblazeni otac, pravi njegov ljubitelj i nasljedovatelj, poučio”.⁴⁵ Temeljni stav je stav zahvalnosti Ocu za dar zvanja, shvaćena kao zbiljsko očitovanje Njegova milosrđa. Svetoj Klari je sasvim očito da je franjevački poziv prihvaćati i s ljubavlju slijediti Krista koji je postao našim putem, upravo onako kako je na egzistencijalan način pokazao sam sv. Franjo. Da bi se u tomu ustrajalo, bezuvjetno je potrebno “upoznati”, tj. produbiti i sve više voljeti vlastito zvanje.

Ovo su riječi koje nam ne daju “recept” za CPV, nego Bratstvu naznačuju neke bitne uvjete kako bi moglo radosno i vjerodostojno živjeti vlastito zvanje, i kako bi drugima postalo poticaj da se susretnu s Kristom i da ga nasljeduju.

TRI MREŽE

15. Skup u Asizu je za biblijsko polazište svoga razmišljanja uzeo prizor čudesnog ribolova: Šimun Petar, pouzdavajući se jedino u Isusovu riječ, baca svoje mreže,⁴⁶ protivno svakoj logici računa i djelotvornosti. Svjesni smo da i CPV našega Reda mora izvršiti ovaj čin pouzdanja u Gospodinovu Riječ i ponovno baciti svoje mreže. Uočili smo kako je pritom riječ o trima mrežama što ih moramo baciti u more s povjerenjem: to su mreže formacije, evangelizacije i bratstva.

Mreža formacije

16. Spajajući naše temeljne zakonodavne tekstove, “PrS” nas podsjećaju da je “formacija *conditio sine qua non*” kako bismo bili usmjereni prema kvaliteti i vjerodostojnosti našega života i poslanja; kako bismo djelotvorno mladim pripravnicima Reda prenosili naš oblik života u jednom formativnom postupku, u kojem će svaki stupanj biti jasno određen, a svi zajedno tvoriti jedinstvo, stupnjevitost i povezanost; kako bismo bili kadri današnjim mladim ljudima predočavati i navješćivati franjevačku karizmu, kako bi u njoj pronašli svoj vlastiti stvaran i privlačan stil života.⁴⁷

U tome smislu se naglašava da je franjevačka formacija dinamičan, jedinstven, ljudski, kršćanski i franjevački slijed,⁴⁸ stalni rast u životnome prihvatanju evanđelja, putem neprestanog obraćenja koje se događa u Bratstvu i u stvarnome svijetu.⁴⁹ Svatko je osobno uvršten u ovaj postupak, i s obzirom na zajednički nam poziv i na osobne darove svakog pojedinca. Ovo su središnji trenutci i u osobitosti CPV-a.

Opći cilj

Cjelovito navješćivati evanđelje poziva, te na taj način:

- ❖ promicati dostojanstvo osobe;
- ❖ poticati osobu na otvaranje i na odgovor pozivu što smo ga dobili na krštenju: da živimo u Kristu po Duhu Svetome;
- ❖ pomoći joj da prepozna i odgovori daru osobnoga i posebnoga poziva u kojem se ostvaruje i ozbiljuje zajednički poziv; taj dar se prenosi u Bratstvu manje braće, koje je pozvano da živi evanđelje u ovome vremenu promjena i u najrazličitijim kulturnim i društvenim ozračjima.

Posebni ciljevi

1. **Produbiti povezanost između trajne formacije i CPV-a.** Tomu treba da služe razni projekti (provincijski, zajednički i osobni, provincijski projekt za CPV), u kojima valja pobliže odrediti ono što se želi učiniti kako bi se *ad intra* produbio identitet Manjega brata, polazeći od usvajanja prioriteta Reda,⁵⁰ i kako bi se *ad extra* predočilo naš oblik života, idući putem naviještanja, praćenja i razlučivanja.
2. **Učiniti sve kako bi se u Provincijama uspostavilo FAV,** kako bi se od animacije za CPV, povjerene pojedincu, prešlo na uspostavljanje bratstava za zvanja, koja će – osim što će bolje izlagati i predočavati našu karizmu – biti najbolje pedagoško sredstvo u postupku praćenja i razlučivanja zvanja, te mjesto formacije za bratski život.⁵¹
3. **Promicati skupeni rad** u razlučivanju zvanja, vodeći računa o pravilnoj ravnoteži između stručnjaka na

području duhovnoga života i stručnjaka na području humanističkih (psiho-pedagoških) znanosti. Ovi sastavi treba da budu otvoreni za suradnju sa svjetovnjacima.

4. **Produbljavati lik Animatora,** u kojemu se spajaju različite uloge: animatora, odgojitelja i pastoralnog pratitelja. Bitne crte ovoga lika trebaju biti takve da povezuju Bratstvo s društvom, posebice sa svijetom mladih, koji je u trajnoj preobrazbi. Bratstvo treba stalno sebi posvješćivati ulogu istinskog odgojitelja i prihvaćati njegovu vrijednost i važnost.
5. **Osigurati prikladnu formaciju i praćenje provincijskom Animatoru za CPV.** Stoga na provincijskoj razini treba omogućiti ozbiljnu pratnju samim animatorima za CPV a, na razini Konferencija i srodnih društveno-kulturnih sredina, neka se upriliče posebni tečajevi koji će ih osposobiti za slušanje, za pratnju, za ljudsko i duhovno razlučivanje.
6. **Kao animatori zvanja zajednički se formirati, kako bi se upoznalo ljudsku povijest,** kako bi bili nazočni na putu ljudi našega vremena, razumjeli njihovu kulturu, olakšali dijalog i navijestili evanđelje zvanja iz nutrine ljudske stvarnosti.
7. **Skrbiti se da mladić raste u dimenziji vjere, na pedagoškoj i duhovnoj razini.** Sve ovo se izriče u živome odnosu s Bogom, preko postupnog rasta u dodiru s Božjom riječju, u osobnoj molitvi i sakramentalnom životu. Posebnu pozornost treba svratiti na eklezijalnu i komunitarnu dimenziju ovoga rasta, tako da mladić bude oslovljen u svim dimenzijama svoje osobe, uključujući i osjećajnu dimenziju.
8. **Jačati mladićevu svijest da je začetnik puta u pratnji zvanja,** njegujući u animatoru duboko i pozorno

oslušivanje mladićeva života, koji može u sebi očuvati nov i izvoran dar zvanja. Ovaj put pomaže izbjeći odnose ovisnosti i postupno pripravlja mladića za preuzimanje osobne odgovornosti.

9. **Njegovati u prijedlogu zvanjsko produbljenje identiteta Manjeg brata u općem pozivu Reda** (brat nesvećenik, trajni đakonat, svećeništvo), prije svakog drugog svrstavanja za službu.
10. **Primjereno se služiti humanističkim znanostima i stručnjacima u tim znanostima**, kako bi se mogli upoznati s kršćanskom antropologijom i znali cijeniti religiozni život, i u tome smislu ići putem rasta prema ljudskoj zrelosti, kako kod animatora za CPV-a, tako i kod onih koji polaze putem zvanja.

Provjeriti važnost ovih elemenata i zbiljsku mogućnost postupnog ostvarivanja gore navedenih ciljeva, na provincijskoj i mjesnoj razini i, prema mogućnostima i uvjetima, na razini Konferencije.

Mjerilo razlučivanja

17. Središnja je zadaća upoznati i na pripravnike primijeniti mjerila razlučivanja što ih predlaže RFF,⁵² onako kako su bila određena na Međunarodnom skupu u Asizu. Ta su mjerila poput željezne krletke, ali ih ozbiljno treba uzimati u obzir kako bi se mladiću pomoglo da prijeđe zahtjevan put rasta, upoznavajući samoga sebe, ono što želi ostvariti u svome životu i ono na što ga Bog poziva. Ta su mjerila i nužna pomoć odgojiteljima da razlučivanje temelje na prepoznatljivim elementima.⁵³

1. **Mjerilo razlučivanja za ljudsku zrelost.** Osim zahtjeva za “normalnim psiho-fizičkim zdravljem”,⁵⁴ navodimo temeljne vidove ljudske zrelosti koje treba imati na umu u razlučivanju:
  - a. Osjećajnu zrelost treba smatrati kao uravnoteženu i rastuću sposobnost odnosa prema samome sebi, prema drugome, prema Bogu, u smislu:
    - ❖ pomirenja s vlastitom poviješću,
    - ❖ prihvaćanja drugoga u njegovoj različitosti,
    - ❖ prepoznavanja Boga u njegovoj transcendentnosti.
  - b. Smisao identiteta i prihvaćanja samoga sebe, sposobnost pripovijedanja osobne povijesti kao jedinstvene i pozitivnog sjećanja, priznajući pritom i vlastite granice i spajajući u cjelinu rane i patnje života.
  - c. Smisao osobne slobode, poticaje i odgovornosti za vlastiti život, samostalnost s obzirom na obiteljske odnose.
  - d. Sposobnost razabiranja, pravilnog odlučivanja i izvršavanja obveza.
  - e. Mogućnost hoda prema punom ujedinenju vlastite osjećajnosti i spolnog usmjerenja, imajući u vidu težinu što ih ovi elementi poprimaju u složenoj osobnosti pripravnika.
  - f. Sposobnost življenja s oblikom samoće “što ju nastanjuje Bog”, izrazitoj za posvećeni život, u kojoj se uči kako ne postoji posve zadovoljena osjećajnost, niti prirodno savršena spolnost.⁵⁵
  - g. Za provjeru *osjećajno-spolnog* područja, naznačujemo neke prioritetne uvjete:
    - ❖ Osjećati se ljubljenim,

- ❖ Osjećati potrebu ljubiti putem pozitivnih odnosa prijateljstva i suradnje,
  - ❖ Sposobnost živjeti u rastućem ovladavanju nad samim sobom, nadilazeći egocentrizam, rastući u slobodi od tvarnih stvari, ovladavajući svojim nagonima, učeći živjeti s Bratstvom i za Bratstvo.
  - ❖ Svijest i prihvaćanje dara vlastite spolnosti i želja da se živi i raste u neženstvu i u čistoći; s obzirom na probleme povezane s osjećajno-spolnim područjem, čini nam se dužnim upozoriti i na ono što o tome govore neki noviji crkveni dokumenti.⁵⁶
  - ❖ Volja da se razvija samoga sebe tjelesno, psihološki, umno, društveno, moralno i duhovno,
  - ❖ Raspoloživost za fizički rad,
  - ❖ Otvorenost i prijemljivost za nove vrjednote, stavove, nove poglede i iskustva,
  - ❖ Sposobnost prihvaćanja, življenja, dijaloga i rada s drugima, i s onima koji pripadaju drugim kulturama,
  - ❖ Sposobnost razvijanja povoljnih međusobnih odnosa s muškarcima i ženama,
  - ❖ Otvorenost prema potrebitima, posebno onim najsiromašnijima, potičući velikodušnost, davanje i sposobnost suosjećanja s drugima.
- h.** S obzirom na spolno usmjerenje, postoje neki bitni elementi razlučivanja:
- ❖ Pomoći pripravnicima da sebi posvijeste uzrok svoga problema s obzirom na osjećajno područje, a koji često nije spolnog podrijetla,⁵⁷
  - ❖ Pomoći pripravniku u ujedinjenju i ovladavanju njegovih težnji i nagnuća, ne ulazeći u nagodbe koje bi opravdavale neki “treći put”, življen u procijepu između neženstva i ženidbe. Smisao ovoga *zagospodariti takvim nagnućima* treba shvatiti ne samo kao voljni napor, nego i kao

rastuću slobodu pred samim tim nagnućima, u srcu, u umu, u volji i u željama.⁵⁸ Osim toga, važno je da ova nagnuća budu postupno prevladavana, da sve manje budu razlogom napetosti i smetnji u vedrome življenju svih zahtjeva svojstvenih zreleme posvećenom životu.

- ❖ Pratiti pripravnike na putu istine s obzirom na njihovo spolno usmjerenje, izbjegavajući kako podcjenjivanje ove dimenzije, tako i njezino pre-naglašavanje, tako da pripravnik bude u stanju dobro je upoznati i dopustiti da mu se u tomu pomogne.
- ❖ Nastojati da se pripravnici ne poistovjećuju s problemom s kojim se susreću na ovome području, te da prihvate rasti na zahtjevnome putu formacije
- ❖ U provjeravanju pripravnika pozornost treba posvetiti:
  - nedostatku osjećaja za grijeh,
  - produljenim stanjima spolnog promiskuiteta,
  - osjećaju privlačnosti prema djeci,
 Ova se provjera odnosi na sve pripravnike, neovisno o njihovom heteroseksualnom ili homoseksualnom usmjerenju.

2. **Mjerilo razlučivanja za kršćansku zrelost.** Budući da “pastoral zvanja posebnu pozornost posvećuje katoličkoj vjeri pripravnika za Red, imajući na umu da sredine iz kojih dolaze često ne pružaju mogućnost za upoznavanje i provedbu istinskog života vjere,⁵⁹ i da bi se izbjegao površan odabir, trebat će uvažavati sljedeće elemente kršćanske zrelosti:⁶⁰

- a. volja da se traži i ispunja volja Božja,
- b. volja za molitvom, kako bi se postalo osobom čiji je život usredotočen u Bogu,

- c. osobni odnos s Isusom Kristom, hranjen redovitim slavljenjem sakramenata i meditacijom Njegove riječi, te ozbiljno nastojanje da Ga se slijedi,
  - d. živa vjera prevedena u riječi i djela,
  - e. poznavanje i prihvaćanje sadržaja vjere i katoličkog morala, te ljubav prema Crkvi,⁶¹
  - f. svijest o Božjoj prisutnosti i njegovu spasonosnom djelovanju u vlastitom životu, u Crkvi i u svijetu,
  - g. proročki, misionarski i ekumenski duh,
3. **Mjerilo razlučivanja za franjevačku zrelost.** Zahtjeve svojstvene franjevačkom životu⁶² treba promatrati kao nezaobilazna mjerila u činu razlučivanja.⁶³ Elementi franjevačke zrelosti odnose se na sposobnost življenja:
- a. života pokore izraženog u stalnom obraćenju Kristu i evanđeoskom životu prema duhu sv. Franje,
  - b. života Manje braće čija je bitna oznaka srce ispunjeno mirom i poniznošću, vedrinom i ljubaznošću,
  - c. bratskoga života izraženog u sposobnosti življenja s drugima kao braćom, u prihvaćanju velike Franjevačke obitelji i njegovanju duha bratstva prema svim narodima,
  - d. života kao ljubavi prema vlastitome zvanju,
  - e. života hranjena duhom molitve i pobožnosti,
  - f. života raspoloživosti i dobre volje u služenju i radu,
  - g. života siromaštva i jednostavnosti i volje da se bude sa i za siromašne,

- h. života pravедnosti i mira,
- i. života nošena ljubavlju i dužnim poštovanjem prema stvorenju i okolišu koji odražava Božju prisutnost,
- j. osobnog, zajedničkog i profesionalnog života nadahnjivana kontemplacijom.

Mjerila razlučivanja treba primjenjivati vodeći računa o stvarnosti svakog zemljopisnog i kulturnog područja na kojem postoji naš Red. Riječ je o poslu tumačenja u kojem treba uzeti udjela svaka Jedinica ili više Jedinica zajedno.

Za nastavak puta u provincijskom i mjesnom bratstvu

18. Predlažemo tekst što ga je donio peti kapitul “PrS-a”, te prvi kapitul “SDF-a”. Tomu ćemo nadodati neka pitanja i prijedloge, sa svrhom olakšanja prijelaza od nakana na djela.

Pitanja

- ❖ Koji su formativni zahvati nužni i ostvarivi s obzirom na *mjesno i provincijsko Bratstvo*, kako bi se produbio franjevački identitet glede prihvaćanja i praćenja zvanja?
- ❖ Koji su stvarni oblici suradnje i nadopunjavanja između CPV i FP?
- ❖ Koji su formativni zahvati nužni i ostvarivi s obzirom na

mlade koji odabiru franjevačko zvanje, kako bi im se kao samostalnim i odgovornim subjektima pomoglo da dođu do ljudske, kršćanske i franjevačke zrelosti, dostatne za prihvaćanje našeg načina života?

Prijedlozi

- ❖ Zapitati se kakvu vrstu zvanja danas stvaraju naša teologija i pastoralno djelovanje i kakve će one posljedice imati u životu Crkve i Reda.
- ❖ U *osobnom, zajedničkom i provincijskom projektu* pobliže odrediti ciljeve, sadržaje, sredstva i rokove provjere osobne i zajedničke formacije, glede prihvaćanja i praćenja zvanja.

Mreža evangelizacije

19. “Razmišljajući zadnjih desetljeća o našem identitetu, postali smo svjesni svoga starog korijena: mi smo Bratstvo i to evangelizatorsko Bratstvo. To je naš poziv i razlog našega postojanja u Crkvi i svijetu. Proročki čin koji se danas traži od nas jest prenositi blago koje je Manjoj braći povjerio sv. Franjo. Naš *munus* je dati svjedočanstvo, kao braća, kako bi se preko nas upoznalo “dobro, svako dobro, najviše dobro, Gospodin Bog živi i istiniti”.⁶⁴

Pozvani smo otjeloviti ovaj poziv, prihvaćajući poziv za misionarskom evangelizacijom, unutar poslanja cijele Crkve i u životnom i proročkom zajedništvu s njome.⁶⁵ To je evangelizacija koja mora biti nova po svojim metodama, svome duhu, sredstvima, revnosti, posebice usmjerena na “svjedočenje samoga Isusova života, koje će se kao u zrcalu ogledati i biti dohvatljivo u Bratstvu “dvojice ili trojice”, povezanom i ukorijenjenom jedino u njegovom imenu”.⁶⁶

I mreža evangelizacije mora sići u dubinu, u najprozirnije vode izvornog života Bratstva, koje je naš prvi oblik evangelizacije. Stoga, “u značajnom prijelazu u kojem živimo, ukorijenjeni u Bogu i u srcu povijesti, Bog i ljudi nas pozivaju da trenutak u kojem živimo preokrenemo u vrijeme milosti, skrbeći se o kvaliteti našega života i ozbiljnosti naših projekata. Još je dug put koji moramo prijeći kako bi naš molitveni život postao dinamičkom i stvaralačkom stvarnošću i kako bi naša Bratstva postala žive kolijevke evanđelja, povlaštena mjesta susreta s Bogom i s ljudima”.⁶⁷

S obzirom na posebnosti CPV-a, zanimljivo je otkriti kako svjedočanstvo-navještaj može postati posebnim hodom zvanja. Crkveni oblici navještaja Riječi, liturgije i ljubavi podudaraju se s oblikom svjedočanstva-navještaja, s obzirom na skrb oko zvanja i njihovo praćenje. Prijelaz koji valja načiniti jest prijelaz od ovih pastoralnih oblika prema pozornosti za osobni poziv. Bratstvo koje naviješta, slavi i živi u služanju siromašnima, pospješuje ovaj bitni prijelaz.⁶⁸ Na poseban smo način pozvani ponovno otkriti odvažnost svoga poslanja, odvažnost da iznova *pođemo* među ljude našega vremena.⁶⁹

U našim je zajednicama važno povezivati trenutke formacije i evangelizacije, kako bi se uspostavila zdrava ravnoteža CPV-a, koja je postavljena gotovo na granicu između ovih dviju dimenzija. Posebice će trebati nastaviti produbljivati dinamičku suradnju CPV-a i PM.

Opći cilj

Učiniti vidljivim i rječitim identitet Bratstva koje evangelizirano evangelizira, kako bi ono:

- ❖ postalo mjestom navještaja ljepote zvanja preko kvalitete našega svjedočanstva,

- ❖ jasno i odlučno odabralo put evangelizacije u raznim oblicima, sredstvima i metodama.

Posebni ciljevi

1. **Ići prema sve izvornijem bratskom životu, u malenosti, siromaštvu i solidarnosti,** kako bi tako moglo nastati Bratstvo koje evangelizira i dosljedno svjedoči poziv Manjega brata, polazeći od jasnog i svjesnog identiteta, kako je naznačen u našem Pravilu, u GGKK i u Prioritetima Reda.
2. **Biti svjestan kako naša karizma nikada nije svrhom samoj sebi,** nego je za Crkvu i u Crkvi, dio cjeline a ne cjelina sama. Ovo je bitno za naše sudjelovanje u jednome poslanju Crkve, Božjega naroda i misterija zajedništva.
3. **Temeljiti naše djelo evangelizacije na iskustvu Božjega milosrđa** i na prednosti “duha molitve i pobožnosti”, na kojoj treba biti ukorijenjeno čitavo naše postojanje.⁷⁰
4. **Prepoznati životno mjesto CPV-a unutar redovitoga pastora u organskome zajedništvu s mjesnim Crkvama,** ujedinjujući ga s PM, s drugim franjevačkim Ustanovama, sa svjetovnjacima i samim mladima. Na ovaj način se promiče evangelizacija kulture poziva i prihvaćanje upita “Gospodine, što hoćeš da činim?” kao ključnoga pitanja svakom kršćaninu i svakoj zajednici.
5. **Promicati duhovnost zajedništva** kao odgojno načelo na svim mjestima gdje se oblikuje čovjek i kršćanin, gdje se odgajaju služitelji oltara, posvećeni i pastoralni djelatnici, gdje se izgrađuju obitelji i zajednice.⁷¹
6. **Načiniti prostora svim darovima Duha Svetoga,** ne tražeći jednoličnost, nego organsko povezivanje zakonitih različitosti, bilo unutar Bratstva bilo u svijetu i u Crkvi. Oдавde je moguće navješćivati i promicati sva zvanja.
7. **Promicati nadopunjavanje CPV-a s djelom provincijske evangelizacije,** prihvaćajući one oblike koji su najsvladniji našoj karizmi (pučke misije, misionarska evangelizacija, pravda i mir, itd...).
8. **U naviještanju zvanja vrjednovati i međunarodnost našega Bratstva, s posebnim naglaskom na misionarski identitet Manjega brata i cijeloga Bratstva.**⁷² Ovo treba ostvarivati tako da u navještaju zvanja ne manjkaju ovi bitni vidovi našega postojanja i djelovanja. Na taj će način Bratstvo bit potaknuto da ponovo otkriva i provodi u život ove dimenzije.
9. **Vrjednovati posebni identitet svakoga mjesnog Bratstva,** evangelizirajući razne vidove franjevačke karizme, koja utjelovljuje u sebi razne elemente svojstvene apostolskome bratstvu, što ga okuplja Duh i usmjerava prema nasljedovanju Isusa Krista.⁷³
10. **Rasti u odgovornosti izričitog navještaja evanđelja poziva,** ne zaustavljajući se na oblicima pukoga svjedočanstva, nego njegujući sposobnost priopćavanja ljepote i biti evanđelja poziva, i onim mladima koji su “daleko“.
11. **Preispitati strukture i uporabu sredstava kojima raspoložemo,** kako ne bi došlo do protu-svjedočanstva poruke koju priopćavamo i oblika života koji predlažemo i promičemo.
12. **Proročkom odvažnošću posvetiti se naviještanju evanđelja ljubavi,** posebice preko djelotvorne i zbiljske lju-

bavi prema svakom ljudskom biću, a ponajprije prema siromašnima. Ovo je bitno mjesto navještaja, ponude i skrbi oko zvanja, u prvome redu prema mladima koji su socijalno ugroženi.

13. **Biti otvoren za korištenje novog jezika i novih sredstava društvenog priopćavanja**, radi širenja evanđelja poziva, vodeći pritom računa da se koriste ona sredstva koja su prikladnija našem življenju u malenosti, siromaštvu i solidarnosti s najzapuštenijima.
14. **Upoznati, cijeniti franjevačku karizmu i s više uvjerenja i odvažnosti djelotvorno je dijeliti sa svjetovnjacima**, sve do odvažnih i proročkih oblika suradnje s njima u CPV-u.
15. **Promicati ona odgojna mjesta** koja imaju prednost u odgoju za zvanja, kao što su obitelj, župa, udruge i pokreti.
16. **Evangelizirati mlade**, idući hrabro ususret siromasima, udaljenima i iseljenicima, svijetu Sveučilišta i kulture općenito i prema crkvenim pokretima, oslušujući govor mladih, imajući na umu medijsku kulturu u kojoj se oni danas formiraju i preko koje opće, nastojeći im pritom pomoći da upotpune svoj život i zauzmu odgovoran stav za vlastito postojanje kao poziv.
17. **Evangelizirati svijet kulture**, posebno sa svrhom kako bi se postupno i na skladan način u različitim kulturama potvrdila istinska “kultura zvanja”.⁷⁴
18. **U različitim zemljopisnim i kulturalnim kontekstima njegovati susret i dijalog s Crkvama Istoka i raznim crkvenim Zajednicama, kao i s drugim religijama**,⁷⁵ kako bi se bolje shvatilo stanje pluralizma i međukulturalne razmjene, čije značenje raste s pojavom pojačanih useljavanja.

19. **Evangelizirati obitelji i surađivati s njima**, kako bi postale ozračjem u kojem će se promicati i pratiti razvoj cjelokupne osobe, a djeci pomoglo da zrelo odaberu svoj životni put, u perspektivi zvanja.

Provincijski projekt za CPV, koji vodi računa o naznačenim elementima, neka bude uvršten u projekt za Evangelizaciju i s njime usklađen.

Za nastavak puta u provincijskom i mjesnom bratstvu

20. Predložimo tekstove koji su naznačeni u četvrtom poglavlju “PrS-a” i SDF-a“. Sljedeća pitanja i prijedlozi žele pomoći baciti mrežu evangelizacije zvanja na osobnoj, zajedničkoj i provincijskoj razini.

Pitanja

- ❖ Koja stajališta naše karizme svjedočimo na jasan i izričit način našim životom, životom našega mjesnog i provincijskog Bratstva? Koja su stajališta ostala u sjeni, a potrebno ih je ponovno oživjeti? Koje oprečne poruke dajemo ako ono što predložimo riječima usporedimo s onim što živimo i svjedočimo stanovitom uporabom sredstava i struktura?
- ❖ Koje poticaje evangelizacije mladoga svijeta i obitelji promičemo s obzirom na zvanja? Koje poticaje naglašavamo? Kojim se sredstvima i kojom suradnjom služimo?
- ❖ Kakav životni položaj zauzima CPV u najširem kontekstu evangelizacije na provincijskoj razini?

- ❖ Kakvu suradnju među raznim zajednicama ostvarujemo, kako bismo nadišli provincijalizam i vrjednovali međunarodnost Reda, s obzirom na navještaj zvanja? Gledajući u blisku budućnost, koje je poticaje moguće predložiti u tom smjeru?

Prijedlozi

- ❖ U osobnome, zajedničkom i provincijskom projektu neka bude naznačeno ono što se namjerava ostvariti na području navještaja zvanja raznim razredima osoba s kojima se dolazi u dodir.
- ❖ U provincijskom projektu za CPV, slijedeći shemu “navještaj-ponuda-praćenje”, neka za svaki stupanj budu naznačeni naslovnici, cilj, temeljni sadržaji, sredstva i načini, kao i rokovi provjere.

Mreža bratstva

21. “Mi Manja braća, koji smo se obvezali ‘slijediti izbliza evanđelje i Gospodina našega Isusa Krista’, tvorimo bratstva i živimo kao Bratstvo. U njemu nam je dana milost da imamo kao dar braću; njegujemo ljudske i kršćanske vrjednute po kojima možemo dospjeti do pune ljudske, kršćanske i franjevačke zrelosti; pouzdajemo se u Boga i sljedbenici smo Isusa Krista siromašnog i raspetog; prihvaćamo ‘riječi našega Gospodina Isusa Krista i riječi Duha Svetoga’: poslušali smo poziv da pođemo pokazati humanizirajući učinak Evanđelja. Iz Bratstva, dakle, treba da proizlaze djelotvorne smjernice našega života i poslanja. Naša bratstva treba da doista budu takva i kao takva da budu i *vidljiva*”.⁷⁶

Slijedom ovoga što je rečeno, uviđamo da je “bratski život, shvaćen kao život koji zajednički dijelimo u ljubavi,

rječiti znak crkvenoga zajedništva”.⁷⁷ Izvorni franjevački život odvija se unutar ovoga velikoga zajedništva i daleko smo od toga da se zatvaramo u neku vrstu bratskoga narcizma. Ako je naš život vjerodostojan, on se nužno otvara mnogo širim dimenzijama Crkve i svijeta.⁷⁸

Iz ovih razloga Bratstvo je na različitim razinama prvo mjesto ponude i pratnje zvanja. Provincijsko Bratstvo je pozvano da osigura prikladnu formaciju onome koji je pozvan na ovu službu, animatorima zvanja, kao i potrebne strukture za prihvaćanje i njegovanje zvanja za franjevački život. Svako je mjesno Bratstvo redovito mjesto skrbi za zvanja, preko putova svoga svakodnevnog života i poslanja.⁷⁹

Opći cilj

Nastaviti s obnavljanjem kvalitete bratskoga života, s ciljem:

- ❖ življenja Bratstva kao prvotnog mjesta ponude i pratnje zvanja,
- ❖ promicanja sudjelovanja sve braće u CPV-u,
- ❖ stvaranja novih i znakovitih oblika bratskoga života,
- ❖ pospješivanja zajedništva i suradnje među zajednicama i s franjevačkom Obitelji.

Posebni ciljevi

1. **Promicati kvalitetu bratskog života**, prihvaćajući s uvjerenjem i odlučno sve što propisuju Pravilo, GGKK i

Prioriteti Reda. Kako bi se to učinilo, nužno je naznačiti povoljna stajališta ostvarivanja karizme koja su već prisutna u Bratstvima, i još ih snažnije otjelotvoriti. Potrebno je isto tako vedro priznati i naše manjkavosti, pred kojima smo pozvani na obraćenje. Bez kvalitativnog poboljšanja života zajedništva u Bratstvu nije moguće djelotvorno prenijeti mladima našu posebnu karizmu i ponuditi im temeljno iskustvo zvanja: "Dođi i vidi!".

2. **Nadići mentalitet ovlašćivanja i ići za sudjelovanjem** sve braće mjesnoga i provincijskoga Bratstva u CPV-u, potičući ih da prihvate zadaću molitve za zvanja, da otvore razna Bratstva prihvaćanju zvanja, već prema vlastitim posebnostima života i poslanja, tako da doista nastane mogućnost da se u Bratstvu doživi osobite vidove naše karizme. Ne smije se zaboraviti ni dragocjeno svjedočanstvo franjevačkog života starije i bolesne braće.
3. **Naznačiti nove sredine za življenje bratstva**, koje će biti znakovite i značajne u suvremenom postmodernom društvu, koje je vrlo složeno i nepovezano i na području međusobnih odnosa, kako bi se mladima ponudila mogućnost onih iskustava u bratstvu koja će im pomoći da uspostavljaju istinite, iskrene i srdačne odnose s Bogom i braćom.
4. **Promicati priopćavanje znakovitih iskustava Bratstva** unutar Reda, posebice preko interneta, kako bi na taj način rasla svijest pripadnosti sveopćem Bratstvu i kako bi sam Red u budućnosti poprimao razmjere sve veće i djelotvornije internacionalizacije.
5. **Promicati suradnju među Zajednicama** na međuprovincijskoj razini, među Konferencijama i u Redu, preko razmjene projekata i građe, ostvarivanja zajedničkih pothvata u djelovanju i formaciji, sastavljanjem zajed-

ničkih formativnih i informativnih tekstova, kako bi se tako izišlo ususret suvremenoj pokretljivosti mladih i olakšalo nadilaženje načina razmišljanja previše oslo-
njenog na mjesna stajališta.

6. **Produbiti posebni karizmatski vez s našim Sestrama Klarisama i s FSR-om i Framom**, rastući u međusobnom poštovanju, razvijajući zajednički karizmatski dar koji nas povezuje.
7. **Tražiti oblike suradnje s drugim sastavnicama franjevačke Obitelji**, kako bi do izražaja došla jedinstvenost franjevačke karizme, kao i s onim crkvenim skupinama i pokretima koje traže našu suradnju na području pastora-
lala mladih i pastora-
lala zvanja, ili na području duhovnog praćenja. No, dobro bi bilo da se ta suradnja odvija poštivajući identitet i posebnost, kako svoj tako i drugih.
8. **Tražiti oblike susretanja i suradnje s crkvenim skupinama i pokretima**, prihvaćajući od njih izazove i poticaje, bez predrasuda.
9. **Uspostaviti u raznim Zajednicama FAV**. Prema naznakama Skupa u Asizu, provincijska uprava treba da pri formaciji FAV-a vodi računa o stvarnoj mogućnosti suradnje provincijskog Animatora za CPV, Gvardijana i članova Bratstva u kojem je smješten FAV. Od članova FAV-a se traži stalni stav obraćenja kako bi mogli ostvarivati:
  - ❖ istinsko *obiteljsko ozračje* u kojem će vladati dijalog, povjerenje, naklonost i razmjena iskustava.
  - ❖ još veću pozornost pridavati *duhovnom životu braće*, da se zajednički sastaju radi slušanja Riječi, lomljenja Kruha, molitve Crkve.

- ❖ pozornu otvorenost *proročkim ostvarenjima* prema odabiru i naznakama Reda u dimenzijama malenosti i evangelizacije.
- ❖ *sudjelovanje u konkretnome služenju* (kuhinja, čišćenje, posao, oblikovanje molitve).
- ❖ *prikladno i srdačno prihvaćanje* mladih, uvažujući njihovu osjetljivost, potrebe, njihova ljudska i duhovna očekivanja

Promicati organsko smještanje CPV-a u mjesne projekte Bratstva.

S obzirom na FAV, posvetiti potrebnu pozornost raznim načinima izražavanja, bez apsolutiziranja bilo kojeg uzorka.

Za nastavak puta u mjesnom i provincijskom bratstvu

22. Predložimo tekstove naznačene u prvim trima poglavljima “PrS-a”, i u trećem poglavlju SDF-a“. Sljedeća pitanja i prijedlozi žele pomoći da u ovo naše vrijeme bacimo mrežu Bratstva - onu koja je bitna sastavnica našega biti Manjom braćom.

Pitanja

- ❖ Koja su stajališta bratskog života već prisutna u našem mjesnom i provincijskom Bratstvu? Koje su pozitivne oznake našega Bratstva? U svjetlu Prioriteta koji novi poticaj možemo dati ovim stajalištima?
- ❖ Koje vidove našeg bratskog života treba kvalitativno

poboljšati, u svjetlu Prioriteta Reda, kako bismo današnjim mladima mogli ponuditi znakovita iskustva Bratstva, kao i ozračje prikladno za susretanje s Gospodinom, primjerenu pratnju kako bi odabirući svoje zvanje otkrili i smisao vlastitog života, prikladnu pomoć kako bi mogli odgovoriti na franjevački poziv?

- ❖ Kakva treba biti naša suradnja, a da pri tom bolje izražava našu pripadnost jednome Bratstvu i samu dimenziju Bratstva kao sastavnice našega identiteta i našega zvanja?
- ❖ Koji oblici suradnje već postoje sa Sestrama Klarisama, s FSR-om, Framom i s ostalim dijelom franjevačke Obitelji? Koji bi novi oblici suradnje s njima bili prikladni?

Prijedlozi

- ❖ U osobnome, zajedničkom i provincijskom projektu treba naznačiti što se želi postići na području molitve i pobožnosti, zajedništva života u bratstvu, malenosti, siromaštvu i solidarnosti, kako bi vlastito bratstvo postalo sposobno za privremeno ili trajno prihvaćanje pozvanih.
- ❖ U provincijskom projektu za CPV treba odrediti jednu kuću za FAV. Treba isto tako naznačiti znakovita stajališta našega života i poslanja prisutna u raznim Bratstvi-ma Provincije, kako bi se mladima ponudilo mogućnost da iskuse bogatstvo i raznolikost prilika u kojima se bratstvo otjelovljuje.

Bilješke

- ¹ IVAN PAVAO II, *Pastores dabo vobis*, 1922, 34-41; *Vita consecrata*, 1996; *Novo millennio ineunte*, 2001; KONGREGACIJA ZA KATOLIČKI ODGOJ, ZA USTANOVE POSVEĆENOG ŽIVOTA I DRUŠTVA APOSTOLSKOG ŽIVOTA, *Sviluppi della pastorale delle vocazioni nelle Chiese particolari*, Rim 1922.
- ² *Cura pastorale delle vocazioni nelle Chiese particolari*. Završni dokument II. Međunarodnog kongresa biskupa i odgovornih za crkvena zvanja, Elle Di Ci, Torino 1983.
- ³ 1° Kontinentalni kongres Latinske Amerike 1994. CONSEJO EPISCOPAL LATINOAMERICANO, *Pastoral Juvenil y educacion en la fe. VI encuentro de Pastoral Juvenil - Caracas - octubre 1988*, SEJ, Bogotá 1989; CONSEJO EPISCOPAL LATINOAMERICANO (CELAM), *Los procesos de education en la fe de los jóvenes*, Bogotá 1993; PONTIFICIA OPERA PER LE VOCAZIONI ECCLESIASTICHE, *La pastorale delle vocazioni nelle Chiese particolari d'Europa. Documento di lavoro del Congresso sulle vocazioni al sacerdozio e alla vita consacrata in Europa* (Rim, 5.-10. svibnja 1997.), Edizioni Paoline, Milano 1996.; PONTIFICIA OPERA PER LE VOCAZIONI ECCLESIASTICHE, *Nuove vocazioni per una nuova Europa* ("In verbo tuo..."), *Documento finale del Congresso sulle Vocazioni al Sacerdozio e alla Vita Consacrata in Europa*, Rim 5.-10. svibnja 1997., Libreria Editrice Vaticana, Citta del Vaticano 1997.
- ⁴ *Documento di Lavoro del Congresso europeo*, br. 4.
- ⁵ COMPI, *La formazione nell'Ordine dei Frati Minori*, u *Documenti del Capitolo Generale straordinario* (Medelin 1971.), Bologna 1972.
- ⁶ CONSIGLIO PLENARIO DELL'ORDINE, *Documento sulla formazione*, Rim 1981.
- ⁷ CURIA GENERALE OFM, *Ratio Formationis Franciscanae*, Rim 1981.
- ⁸ H. SCHALÜCK, *Riempire la terra del Vangelo di Cristo. Il ministro generale ai Frati Minori sull'evangelizzazione: dalla tradizione alla profezia*, 1996.
- ⁹ *Acta Congressus Internationalis pro Animatoribus OFM Curae Pastoralis Vocationum promovendae*, "In Verbo tuo", Romae 2000.
- ¹⁰ Međunarodni kongres animatora za pastoralnu skrb za zvanja u OFM-u održan je u Sv. Mariji od Anđela (PM) od 7. do 30. listopada 2000. Na njemu je sudjelovalo 125 animatora zvanja.
- ¹¹ Usp. CIVCISVA i CV, *Mutue relationes*, 1978, 11. "Ista karizma Utemeljitelja otkriva nam se kao iskustvo Duha, predano vlastitim učenicima da bi je oni živjeli, čuvali, produbljivali i postojano razvijali u skladu s Kristovim Tijelom u neprekidnom rastu".

- 12 Usp. PAVAO VI, *Evangelica Testificatio*, 1971, 55: "Promatrajući vas i vaš život, mladići će moći zamijetiti Isusov zov što ga on brižljivo njima upravlja".
- 13 Usp. "Il Signore mi dona dei fratelli", SDF, u *Acta Congressi Internationalis pro Animatoribus OFM Curae Pastoralis Vocationum promovendae*; usp. također *Lumen Gentium*, 46. "Ne treba misliti da redovnici činom svoje posvete postaju stranci ljudima i beskorisni u zemaljskome gradu".
- 14 Usp. G. BINI, *L'Ordine oggi*, Rim 2000, III, 1.
- 15 Usp. *Nuove vocazioni per una nuova Europa*, br. 25.
- 16 Usp. G. BINI, *L'Ordine oggi*, str. 15: "Promatrajući naš Red, možda stvarni problem nije manjak zvanja, nego nesposobnost uspostavljanja hijerarhije i sklada vrjednota kako bi ih se radosno i uvjerljivo živjelo, i tako zasjala neprekidna plodnost naše karizme; nije to strukturalno ili brojčano preživljavanje, nego franjevački život življen u punini, danas i do zadnjeg dana našega života".
- 17 Usp. *Instrumentum laboris I.2*, u *Acta Congressi Internationalis pro Animatoribus OFM Curae Pastoralis Vocationum promovendae*, str. 247-252.
- 18 Usp. *Instrumentum Laboris "In verbo tuo" I. 2,3*, u *Acta Congressi Internationalis pro Animatoribus OFM Curae Pastoralis Vocationum promovendae*.
- 19 Usp. CICVSA, *Potissimum Institutioni*, 1990, 86-89.
- 20 Usp. *Sviluppo della pastorale delle vocazioni nelle Chiese particolari*, 62.
- 21 Usp. *Nuove vocazioni per una nuova Europa*, br. 35.
- 22 Usp. *Instrumentum laboris "In verbo tuo"*, III, 1.
- 23 Usp. *Lumen Gentium*, 44; *Evangelii nuntiandi*, 9; *Redemptoris Missio*, 1-3; *Christifideles laici*, 8; *Vita consecrata*, 17-22.
- 24 Usp. IX SINODO DEI VESCOVI, *Instrumentum laboris*, 62.
- 25 Usp. CCGG, 86; *Relazione al Capitolo generale di Assisi 1997*, 4.10.1996, 119-122; *PrS*, c. 4.
- 26 Usp. *Vita consecrata*, 72.
- 27 Usp. *Evangelii nuntiandi*, 69.
- 28 Usp. *Vita consecrata*, 64.
- 29 Usp. *Novo Millenio Ineunte*, 42-46; usp. također *Christifideles laici*, 15.55.65.
- 30 Usp. *Familiaris Consortio*, 1981, posebno brr. 50; 63; 66.
- 31 Usp. *Sviluppo della pastorale delle vocazioni nelle Chiese particolari*, 67-70.
- 32 Usp. GENERALNO TAJNIŠTVO ZA FORMACIJU I STUDIJE, *La Formazione permanente nell'Ordine dei Frati Minori*, Rim 1995.
- 33 Usp. RFF 104 i 106.
- 34 Usp. G. BINI; *L'Ordine oggi*, II, 1; GENERALNO TAJNIŠTVO ZA FORMACIJU I STUDIJE, *Lo spirito di orazione e devozione*, Rim 1996, Tema 14, 1-2.

- 35 Usp. CCGG 145.
- 36 Usp. *Nuove vocazioni per una nuova Europa*, br. 25.
- 37 Usp. *Gaudium et Spes*, 12.
- 38 Usp. *Gaudium et Spes*, 22: "Misterij čovjeka postaje doista jasan jedino u misteriju utjelovljene Riječi... Krist, novi Adam, objavljujući misterij Oca i njegove ljubavi potpuno otkriva i čovjeka njemu samome te mu objavljuje uzvišenost njegova poziva".
- 39 *Redemptionis Donum*, 5. "Smisao bivanja čovjekom jasno je izražen u obzorju evanđeoskog paradoksa koji kaže da dušu gubi koji je hoće spasiti i, naprotiv, ako je izgubi poradi Krista i evanđelja, spašava je, kako čitamo kod Marka (Mk 8, 35)".
- 40 *Novo Millenio Ineunte*, 43.
- 41 *Apostolicam actuositatem*, 3; usp. *Pastores dabo vobis*, 35.
- 42 Usp. *Christifideles laici*, 19. 45; IX. SINODA BISKUPA, *Instrumentum laboris*, 66.
- 43 Za ostalo upućujemo na SDF Kongresa, koji pruža polazišne točke antropološkog i teološkog promišljanja, koje je uvijek potrebno kako bi dalo pravi temelj našem služenju u CPV-u.
- 44 Usp. *Nuove vocazioni per una nuova Europa*, br. 27.
- 45 Usp. OKI 1-5.
- 46 Usp. *Lk* 5,1-11.
- 47 *PrS* 5.
- 48 Usp. RFF 45-54.
- 49 Usp. RFF 41-44.
- 50 Usp. RFF 104: "Pastoral zvanja čini svako Provincijsko bratstvo svjesnim da je svjedočanstvo života braće prvotna privlačna sila za kršćane koji su u potrazi za zvanjem".
- 51 Usp. RFF 106: "Pastoral zvanja priprema bratstvo da prihvati one koji pokazuju zanimanje za franjevačku karizmu, kako bi naišli na konkretnu ponudu života, prema Isusovom pozivu: 'Dođite i vidite' (Iv 1,39)".
- 52 RFF 116 i Dodatak, kao i DF, 1.4-14b.
- 53 Usp. *Vita consecrata*, 65.
- 54 RFF 116.
- 55 Usp. G. BINI, *L'Ordine oggi*, str. 38.
- 56 Usp. *Potissimum institutioni*, 39.
- 57 Usp. *Nuove vocazioni per una nuova Europa*, 37, IV, d.
- 58 Usp. *Potissimum institutioni*, 39.
- 59 RFF 108.
- 60 Usp. Dodatak RFF 2 i SDF 1.4.14b.
- 61 Usp. RFF 108: "Pastoral zvanja pozorno skrbi oko katoličke vjere pripravnika za Red (usp. Rb 2,3), vodeći računa o tomu da sredine iz kojih oni dolaze ne pružaju uvijek mogućnost upoznavanja i provedbe istinskog života vjere", Dodatak 2.

- ⁶² Usp. *GGKK* 1; usp. G. BINI, *L'Ordine oggi*, str. 15.
- ⁶³ Usp. Dodatak *RFF* 3.
- ⁶⁴ *PrS* 4.
- ⁶⁵ Usp. *Lumen Gentium* 44b: "Kako pak evanđeoski savjeti, po ljubavi kojoj vode, na poseban način povezuju svoje sljedbenike s Crkvom i njezinim misterijem, njihov duhovni život mora također biti posvećen dobru cijele Crkve. Odatle nastaje dužnost redovnika da radi prema silama i vrsti svoga zvanja, bilo molitvom, bilo zauzetim djelima, da se ukorijeni i ojača Kristovo kraljevstvo u dušama i da se širi na sve strane. Stoga Crkva brani i podupire posebni značaj različitih redovničkih ustanova".
- ⁶⁶ GENERALNI DEFINITORIJ, *Lettera per la Solennità di S. Francesco 1999*, u "Acta Ordinis" III (1999) 252-254.
- ⁶⁷ *ibid.*
- ⁶⁸ Usp. H. SCHALÜCK, *Riempire la terra del Vangelo di Cristo*, br. 48: "Govorimo ovdje o srcu našega zvanja, utemeljena u evanđelju, hranjena snažnim iskustvom kontemplacije i življenja u Bratstvu. Tu nalazimo srž same evangelizacije".
- ⁶⁹ Usp. IVAN PAVAO II, *Discorso ai francescani della Missione al Popolo*, Rim, 15.11.1982: "Idite, vi koji ste braća naroda, u srce mnoštva, prema onom umornom i napuštenom mnoštvu koje je kao ovce bez pastira, i prema kojem je Isus osjećao samilost... Idite i vi ususret ljudima i ženama našega vremena! Ne čekajte da oni dođu k vama! Pokušajte vi sami doći do njih! Ljubav nas potiče na to... Cijela će vam Crkva biti zahvalna za to".
- ⁷⁰ Usp. *Il cuore rivolto verso il Signore*, Dokument o kontemplativnoj dimenziji franjevačkog života, u Acta Consilii plenarii OFM da Malta, 1995, 180-190.
- ⁷¹ Usp. *Nuovo Millennio Ineunte*, 43.
- ⁷² Usp. G. BINI, *La lettera al Consiglio internazionale per la Evangelizzazione missionaria*, 10. srpanj 1999: "Potrebno je da promijenimo mentalitet, preispitamo svoje strukture. Polazeći od II. vatikanskog sabora Crkva je preispitala svoj identitet putem obnovljene ekleziologije. Sličan napor izvršen je i u našem Redu; na svim kontinentima imamo misionarske projekte, fundacije i druge mlade zajednice; svaki se brat i svaka zajednica moraju osjećati pozvanima da pomažu potrebama drugih zajednica. Nova vremena i nove prilike obvezuju nas na preispitivanje međuprovincijske i međunarodne solidarnosti. Sve neodgodivijom postaje raspoloživost za surađivanje s braćom iz drugih Provincija, pozornost i velikodušnost prema najnužnijim potrebama Reda, sustavna razmjena obavijesti i svega onoga što može poslužiti za poticanje. Ovo naše vrijeme, puno promjena i kriza, traži od nas novi poticaj u animaciji i misionarskom djelovanju Crkve. Mogućnosti i potrebe misija proširuju se prema novim obzorjima: od nas se traži

odvažnost i oduševljenje, ista odvažnost i oduševljenje koje je prožimalo izvanredno evangelizatorsko djelo naše subraće iz prošlosti" (u "Acta Ordinis" II /1999/ 163).

- ⁷³ Npr. osama i iskustvo molitve s Isusom; evangelizatorsko bratstvo i iskustvo navještaja evanđelja s Isusom; bratstvo koje skrbi za bolesne i siromašne i iskustvo služenja njima s Isusom; župno bratstvo i iskustvo ljubavi prema Božjem narodu s Isusom, itd.
- ⁷⁴ Usp. PAPINSKO VIJEĆE ZA KULTURU, *Per una pastorale della cultura*, br. 38 i H. SCHALÜCK, *Riempire la terra del Vangelo di Cristo*, od br. 134 do br. 175, gdje se naznačeni neki "elementi-vodilje za djelo evangelizacije, o čemu, kao Manja braća, treba da stalno vodimo računa, prema različitostima mjesta i prilika" (br. 133).
- ⁷⁵ *Ibid.* i usp. Generalni Kapitul u Medelinu 1971., koji je pozvao na "uobsljavanje" franjevačkog života u kulturi mjesne Crkve i Generalni Kapitul u Asizu 1997., koji nas je podsjetio da trebamo "otkrivati različitost lica i kultura".
- ⁷⁶ *PrS* 2.
- ⁷⁷ *Vita consecrata*, 42.
- ⁷⁸ Usp. CIVCISVA, *Vita fraterna in comunita*, 9: "Redovnička zajednica je činjenje vidljivim onog zajedništva koje utemeljuje Crkvu, a ujedno i proroštvo jedinstva prema kojem teži kao prema svom konačnom cilju".
- ⁷⁹ Usp. *RFF* 110-112; *La formazione permanente nell'Ordine dei Frati Minori*, 48-51.

KAZALO

DEKRET ..... » 3

KRATICE ..... » 5

PRIKAZ

Ciljevi dokumenta ..... » 7

Osnovna uvjerenja Smjernica ..... » 9

CPV je u uskom odnosu s pastoralnim djelovanjem .. » 9

*Najprikladnije plodno tlo CPV-a je u pastoralu
mladih (PM).....* » 10

Molitva ima središnje mjesto u CPV-u..... » 11

CPV je zbiljsko formativno razdoblje ..... » 11

Izazovi koje danas CPV stavlja pred nas..... » 13

Neki prioriteti na području CPV-a..... » 15

PRETPOSTAVKA..... » 17

SADAŠNJE STANJE CPV-a U REDU MANJE BRAĆE

Pogled na sadašnji trenutak ..... » 19

Reakcije na stanje zvanja..... » 21

Sadašnje stanje naših pripravnika ..... » 22

NAČELA PASTORALA ZVANJA U OFM

Smisao pastoralne skrbi za zvanja u OFM ..... » 27

CPV u evangelizaciji i pastoralu mladih ..... » 28

CPV na trajnom i početnom formativnom putu ..... » 30

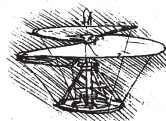

Realizzazione a cura di

Ingegno Grafico

SERVIZI INTEGRATI PER LA GRAFICA,
LA STAMPA E L'EDITORIA
ingegno.grafico@tiscalinet.it

Stampa Tipografia Mancini s.a.s. - Ottobre 2002